

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA
Kanados Lietuvių Laikraštis

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.

3A Fourth Ave., Ville Lasalle, Montreal, Que., Canada

Telefonas: TR. 9735

Prenumerata Metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje	\$4.00	Canada	\$4.00
Užsieny	\$4.50	Other Countries	\$4.50
Australijoje	\$5.00	Australia	\$5.00
Skelbimai pagal susitarimą. Paieškojimų kaina \$ 1.00.			
Adresų pakeitimai 25 c. (smulkiais pašto ženklais).			

Sukaktuvės ir šventės

Siemet turime žymias sukaktuves. Gegužės 15 dieną sueina 30 metų, kai susirinko Steigiamasis Lietuvos Seimas, kuris nutiesė Lietuvos Respublikos pagrindus.

Steigiamasis seimas, išrinktas visuotiniu, slaptu, lygiu ir proporcingu rinkimų būdu, susirinkęs 1920 m. gegužės 15 d., patvirtino 1918 metų Lietuvos Tarybos pareiškimą, kuriuo buvo paskelbta nepriklausoma Lietuva, laisva nuo bet kokių ryšių su kitomis valstybėmis.

Šis vasario 16 dienos aktas, kurį patvirtino ir Steigiamasis seimas, buvo kovote iškovotas, nes atspalaidavo nuo rusiškios carinės okupacijos, į Lietuvos laisvę kėsinosi kitas — kaizerinis, vokiškasis okupantas. Ir tikslai po nemažos kovos, Lietuvos Tarybai pasisekė atspalaiduoti nuo bet kokių okupantų, kurių tarpe, kad ir menkesnis, bet turėjo savo kėslų ir lenkiškasis.

Steigiamasis seimas, priėmęs Lietuvos Konstituciją, Lietuvą paskelbė demokratine respublika, kurioje suvereninė valdžia priklauso tautai, visiems Lietuvos žmonėms, reikiantiems savo valią per rinktus į seimą atstovus.

Steigiamasis seimas išpildė Lietuvos žmonių valią. Jo darbai buvo dideli ir reikšmingi. Steigiamasis seimas Lietuvai davė konstituciją, vadinamąją 1922m. konstituciją, kuria buvo padėti teisiniai Lietuvos Respublikos pagrindai; žemės reformos įstatymą, kuriuo buvo nusavintos dvarų žemės ir išdalytos bežemiams ir mažžemiams; buvo įvesta lietuviška — litų valiuta, ligi pat antrosios Lietuvos okupacijos išsiilaukusi kaip viena pastoviausių valiutų visame pasaulyje. Tai buvo patys didieji Steigiamosios seimo darbai, kurie visą nepriklausomybės metų buvo Lietuvos Respublikos pagrinduose.

Kolegą ANTANĄ ŽUKĄ, sukūrus lietuvišką šeimos lizdą, sveikinu ir linkiu, kad jo šeimos ateities gyvenimo kelias būtų klotas rožėmis.

Drambliukas,

„NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS“ SPAUDOS B-VĖS AKCININKŲ SUSIRINKIMAS

Birželio mėn. 11 d. šaukiamas „Nepriklausomos Lietuvos“ Spaudos Bendrovės akcininkų (šėrininkų) nūmis visuotinis susirinkimas Montrealyje. Tikslai susirinkimo vieta bus paskelbta vėliau.

Visiems akcininkams išsiuntinėti individualūs kvietimai. Tie akcininkai, kurie negalėtų asmeniškai susirinkime dalyvauti, einant bendrovės įstatais, galės įgalioti kitą asmenį — šios bendrovės akcininką, jį atstovauti susirinkime. Tam tikslui yra išsiuntinėtos kartu su kvietimais įgaliavimo formos, kurios turi būti užpildytos ir patvirtintos asmenišku parašu. Jei kas neturėtų asmens, gyvenančio Montrealyje, kuriam norėtų pasiūti savo įgaliavimą, adresu, gali siųsti jį Sp. B-vės Valdybai, 3a — 4 ave., Ville Lasalle, Montreal, Quo., kuri įgaliavimą perduos reikiama asmeniui.

Dėl kurių nors priežasčių negalvė pakviestum, ir negalėdami asmeniškai susirinkime dalyvauti, gali įgalioti kitą asmenį, pažymėdami jo vardą, pavardę, gyvenamąją vietą, savo akcijų (šėrų) skaičių, akcijos

Nors, kaip dažnai esti, politiniame Lietuvos gyvenime vyko tulų kitių, bet šie pagrindai, kuriuos Lietuvos žmonių valia nutiesė Steigiamasis Seimas, buvo gyvai jaučiami ir visą laiką buvo orientacinėmis gairėmis. Todėl ir dabar, pralinkus jau 30 metų, mums tas prisiminimas yra nepaprastai didelis ir reikšmingas.

Ypač dabar, kada tas pat okupantas, tiksliai pakeitęs išorinę savo spalvą, dar žiauriau niekina ir naikina ir Lietuvą ir lietuvių tautos žmones, jų valią ir teises. Okupantas, iš kurio buvo atkovota laisvė, vėl uždėjo Lietuvai vergiją ir baudžiavą. Laisvas lietuvis neturi vietos savo tėvynėje. Laisvas Lietuvos ūkininkas, išskėjęs Lietuvos žemės ūkio kultūrą ligi pasaulinių aukštumų, vėl padarytas baudžiauninku. Vietoje laisvų ūkininkų ir laisvų darbininkų, Lietuvoje vėl atstatomi dvarai ir cechai ir vėl grąžinta į juos viduramžių baudžiava.

Kaip ir caro laikais, lietuviai vėl tremiami į Sibirą ir kitas tolimas Rusijos tautų vergijos vietas. Visa tai, kas sunkiais kovos metais buvo iškovota, visą dabar sunaikinta, o tauta išblaškyta ir išsklaidyta.

Todėl, jeigu gegužės 15-tosios buvo valstybinė Lietuvos Respublikos šventė, tai mums išieivijoje ji tampa dar didesne švente ta diena, kuria mes ypač turime susikaupti ties didžiaisiais tikslais — iškovoti Lietuvai ir lietuvių tautai laisvę ir nepriklausomybę. Todėl visai yra suprantama, kad gegužės 15-ji yra numatoma ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės šventė. Ji mums bus jungtinė, keliaropi šventė. Švęsdami gegužės 15-ją, mes prisiminime tuos didžius momentus, kurie vainikavo mūsų kovas už laisvę ir teises ir samoninsimės tolimesniems darbams ir žygiams, be kurių laisvas žmogus negali gyventi.

J. Kardelis.

Kolegą ANTANĄ ŽUKĄ, sukūrus lietuvišką šeimos lizdą, sveikinu ir linkiu, kad jo šeimos ateities gyvenimo kelias būtų klotas rožėmis.

Drambliukas,

„NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS“ SPAUDOS B-VĖS AKCININKŲ SUSIRINKIMAS

Birželio mėn. 11 d. šaukiamas „Nepriklausomos Lietuvos“ Spaudos Bendrovės akcininkų (šėrininkų) nūmis visuotinis susirinkimas Montrealyje. Tikslai susirinkimo vieta bus paskelbta vėliau.

Visiems akcininkams išsiuntinėti individualūs kvietimai. Tie akcininkai, kurie negalėtų asmeniškai susirinkime dalyvauti, einant bendrovės įstatais, galės įgalioti kitą asmenį — šios bendrovės akcininką, jį atstovauti susirinkime. Tam tikslui yra išsiuntinėtos kartu su kvietimais įgaliavimo formos, kurios turi būti užpildytos ir patvirtintos asmenišku parašu. Jei kas neturėtų asmens, gyvenančio Montrealyje, kuriam norėtų pasiūti savo įgaliavimą, adresu, gali siųsti jį Sp. B-vės Valdybai, 3a — 4 ave., Ville Lasalle, Montreal, Quo., kuri įgaliavimą perduos reikiama asmeniui.

Dėl kurių nors priežasčių negalvė pakviestum, ir negalėdami asmeniškai susirinkime dalyvauti, gali įgalioti kitą asmenį, pažymėdami jo vardą, pavardę, gyvenamąją vietą, savo akcijų (šėrų) skaičių, akcijos

numerį, nurodant savo adresą. Ir šis įgaliavimas turi būti asmeniškai pasirašytas. Telegrafiniai ir kolektyviniai įgaliavimai negalios.

Visus akcininkus kviečiame kuo skaitlingiausiai dalyvauti susirinkime.

B-vės Valdyba.

AUKOS TAUTOS FONDUI

Lethbridge, Alta ir apylinkės lietuvių Tautos Fondui au kosiųjų sąrašas: po \$ 3.50: John Yukna, Juozas Dubauskas; po \$ 2.—: Stasys Pulkau-nykas; po \$ 1.50: Mikas Petru- lis; po \$ 1.—: Vladas Ružas, Aleksandras Barkauskas, Ksaveras Labutis, Juozas Atkočiūnas, Petras Rojus, Stasys Norėika, Juozas Ryckis, Vladas Jankaitis, Vladas Perkauskas, Jonas Kanyš, Leonas Aponavičius, Vytautas Stankevičius, Victoras Zulinauskas; po \$

—50: Otto Omeris.

Viso p. Petrusis prisiuntė \$ 40.—: \$ 23.50 surinkta, o 16.50 gautas pelnas demonstruojant lietuviškus filmus.

M. Arlauskaitė,

1945 metais gegužės 8 d. buvo pasirašytas besalyginis kapituliacijos aktas Hitleriui Vo kietijai. Prieš tai, paskutinėmis balandžio dienomis rusų ir sąjungininkų armijos susitiko ant Elbės upės. Buvo pasikeista dovanomis, išgerti vodkos ir konjako tostai. Laikraščiu skiltyse matėme susitikimo ir sveikinimosi scenas. Atrodė, kad prasidėjo amžino broliavimo su belševizmu era.

Tačiau ši sukaktis 1950 m. gegužės 8 d. praėina beveik nepastebėta. Šiandien nėra nė vienos vietos pasaulyje, kur amerikiečių ir rusų kariai broliavęsi. Lygiai ir jų vadovai Vašingtone ir Maskvoje nuo 1945 metų taip atšalo, kad jie tapo taip atšiaurūs, kaip pats karas, rašo Newsweek. „Vašingtono pokario politika, paremta Jaltos ir Teherano konferencijomis, kad karo surištos tautos tės ir po karo glaudaus bendradarbiavimo darbą, turėjo būti peržiūrėta ir piktai kritikuota“, — tvirtina Newsweek.

Bendradarbiavimo su rusais politikos architektai buvo aštriai puolami ir net primetama, kad, simpatizuodami komunizmui, jie išdavė Amerikos interesus tartautinio komunizmo labui. Ši kritika nuėjo taip toli, kad buvęs JAV prezidentas Hoover'is viešai reikalavo rusus su satelitais išmesti iš Jungtinių Tautų Organizacijos.

Ant Elbės krantų uždotosios bendradarbiavimo stovyklų ugnys greit užgeso. Nedraugiška politika, paglenžusi Rytų Europą ir Kiniją iš buvusių

Istorinių įvykių priminimai.

KAIP STALINAS PATAIKAVO HITLERIUI.

Prasidėjus karui, Hitleris siautėjo Europoje. Valstybės po valstybės buvo užpuolamos ir pavergiamos. Visa tai Stalinas aukštai vertino ir Hitlerį už tai gyrė.

Nepraėjus nei metams nuo karo pradžios, Hitleris jau buvo pagrobęs Belgiją, Olandiją, Liuksemburgą, Norvegiją, Graikiją. Stalinas visa tai priėmė ir patvirtino. Dažnai Hitlerį už tai gyrė.

Apie Lenkiją, kurios centrą Hitleris vis dėlto norėjo palikti, Stalinas pasakė: „Lenkija likviduota ir daugiau jos nebus“.

Bet tų nacių užpuiltųjų valstybių atstovybės dar buvo Maskvoje. Stalinas, stengdamasis įsiteikti Hitleriui, 1941 m. gegužės mėn. 9 d. uždarė Jugoslavijos, Belgijos, Olandijos, Norvegijos konsulus, kaip kad Hitleris, Stalinui užgrobus Lietuvą, uždarė Lietuvos atstovybę Berlyne. Du diktatoriai veikė sutartinai, pagal patarėlę: „Ranka ranką plauna...“

Hitlerio atstovas Maskvoje von Schulenburg, pranešdamas apie tai, kad Stalinas uždarė Hitlerio pagrobty valstybių atstovybes, pareiškė savo nuomonę, kad Stalinas tai daro norėdamas daugiau įsiteikti Hitleriui ir sudaryti su juo dar stipresnę draugystę.

Kaip žinoma, trečiasis diktatorius — Benito Mussolini, — įsivėlęs į karą, sumanė pakartoti Napoleono žygius Afrikoje, bet... permenkai žygiavo. Hitleris turėjo gelbėti savo draugą. Jis į Afriką pasiuntė geriausius savo dalinius, kurie permainingose kovose priėjo iki Egipto Aleksandrijos. Ta

PARYŽIUS TORONTO KONKURENTAS

Toronto užpuolė šešakai, kurie sugadino brangių moteriškų paltų, o Paryžiuje įsiviešpatavo žiurkės, kurios kasdien sunaikina apie 800 tonų maisto produktų.

Graikijos ministeris pirmininkas parlamente išdėstė socialinių ir ekonominių reformų programą, kuri yra didelė ir toli siekianti.

JAV komunistų partijoje liko tik 46.750 komunistų partijos narių, o jų oficiozų skaityto tikrai apie 20.000.

jų karo meto sąjungininkų, neatiduotų UNRAOs ir IRO malonei, kur siautėjo bolševizmo agentai, laukėme, kad ateis die na, jog laimės tiesos žodis.

Po penkerių metų fizinių ir dvasinių kančių, mes šiandien galime drąsiai žiūrėti kiekvienam į akis ir tvirtinti: teisingumas laimės! Mes buvome teisūs, netikėdami apgaulės politika.

Sutikdami su Europos pagalbos Plano vykdytoju p. Paul G. Hoffman'u, „kad komunistiypač prisimintina,“

Prieš penkeris metus, gyven damas DP stovyklose, netikėjau, kad krikščioniškosios civilizacijos galėtų susitart su azijatiškosios bedievybės barbarais. Netikėjau, kad politiniai būtų nuosirdūs, versdami savo tautas nusilenkti jų vedamai klaidingai politikai. Ne tik aš, bet milijonai benamių,

čia sujungtoji Anglijos — Amerikos kariuomenė 1943 m. gegužės 12 dieną Hitlerio ir Mussolinio kariuomenę priėmė prie Viduržemio jūros ir 252.000 priverst pasiduoti nelaisvėn. Taip buvo baigti Napoleono kelias žygiai.

Ne veltui patarėlį sako: Ne teisybe gali toli nueiti, bet atgal kelio nerasi.

1943 m. gegužės 15 d. Maskvos Politbiuras nutarė likviduoti Kominterną. Partijoms pri tarus. Kominternas, veikęs nuo 1919 m., oficialiai buvo uždarytas 1943 m. birželio 10 d. Tai įstaiga, kuri išgyveno baisius zigzagus. Nuo 1919 m. ji vedė kovą su demokratija, organizavo perversmus ir riaušes; griežtai pasisakydavo prieš fašizmą — nacizmą. Bet 1939 m., Hitleriui susibroliavus su Stalinu, pradėjo girti fašistus ir garbinti jų žygius. Po šio 180 laipsnių pasisukimo, 1941 m., kai Hitleris susipyko su Stalinu, Kominternas vėl pasisuko 180 laipsnių kampu. Vėl pradėjo girti demokratiją ir keikti fašizmą. Ir kai jau viskas ėjo gerai, 1943 m. Kominternas oficialiai buvo uždarytas — likviduotas. Bet, kaip dabar savo atsiminimuose rašo buvęs ilgametis Kominternas sekretorius, Ispanijos komunistas del Giuda, Kominternas niekad nebuvo likviduotas, tiksliai perduotas visiškai žinijon NKVD, kuri ir anksčiau jį valdė. Del Giuda teigia, kad ir po formalaus uždarymo Kominternas veikė: leido proklamaciją, dalino pinigų užsienio komunistams, organizavo penktąsias kolonas ir tt. O dabartinis Kominformas yra oficialus tęsimas Kominternas.

Jeigu tokie ratomis mokėjimai nustatyti terminu (1949

1943 m. gegužės 15 d. Maskvos Politbiuras nutarė likviduoti Kominterną. Partijoms pri tarus. Kominternas, veikęs nuo 1919 m., oficialiai buvo uždarytas 1943 m. birželio 10 d. Tai įstaiga, kuri išgyveno baisius zigzagus. Nuo 1919 m. ji vedė kovą su demokratija, organizavo perversmus ir riaušes; griežtai pasisakydavo prieš fašizmą — nacizmą. Bet 1939 m., Hitleriui susibroliavus su Stalinu, pradėjo girti fašistus ir garbinti jų žygius. Po šio 180 laipsnių pasisukimo, 1941 m., kai Hitleris susipyko su Stalinu, Kominternas vėl pasisuko 180 laipsnių kampu. Vėl pradėjo girti demokratiją ir keikti fašizmą. Ir kai jau viskas ėjo gerai, 1943 m. Kominternas oficialiai buvo uždarytas — likviduotas. Bet, kaip dabar savo atsiminimuose rašo buvęs ilgametis Kominternas sekretorius, Ispanijos komunistas del Giuda, Kominternas niekad nebuvo likviduotas, tiksliai perduotas visiškai žinijon NKVD, kuri ir anksčiau jį valdė. Del Giuda teigia, kad ir po formalaus uždarymo Kominternas veikė: leido proklamaciją, dalino pinigų užsienio komunistams, organizavo penktąsias kolonas ir tt. O dabartinis Kominformas yra oficialus tęsimas Kominternas.

Jeigu tokie ratomis mokėjimai nustatyti terminu (1949

Dabar istorijos ratai apsisuko, ir Bimba jau pats yra pikietuojamas. Jeigu pasakymas, kad „istorija kartojasi“ yra teisingas, tai yra neabejotina, kad Bimba paseks Prūsikos pėdomis ir nueis paskui tuos, kurie dabar jį pikietuoja. O tai jau bus ir „istorinis įvykis“...

Tebekrečia juokus.

„Progresyvieji“ rašo, kad Lietuvos kolchozininkai, girdi, „gali turėti“ automobilius. Tikrai juokdariai. „Gali“ kolchozininkai negali turėti nuvėsusios, kaip tai esti kolchozuose, kumelės. negali turėti

„Vilnis“ vis vėluojasi.

Mandrapypkis,

Penkerių metų „taikos“ sukaktis

RAŠO V. VAKARIS.

ne imperija sugrius greit, dar mūsų amžiuje ir staiga, kai tik ateis galas Stalinui“, (ši kalba paskaita V. 2. JAV Prekybos Rūmose). mes tikime, kad tik tada prasidės tikrosios taikos era. Naujosios gėdynės aušra, lyg Betlejaus žvaigždė, kyla horizonte ir mūsų grįžimas į Tėvynę artėja jau ne metais, bet mėnesiais, dienomis. Penkerių kančios metų sukaktis tuo požiūriu yra

ne imperija sugrius greit, dar mūsų amžiuje ir staiga, kai tik ateis galas Stalinui“, (ši kalba paskaita V. 2. JAV Prekybos Rūmose). mes tikime, kad tik tada prasidės tikrosios taikos era. Naujosios gėdynės aušra, lyg Betlejaus žvaigždė, kyla horizonte ir mūsų grįžimas į Tėvynę artėja jau ne metais, bet mėnesiais, dienomis. Penkerių kančios metų sukaktis tuo požiūriu yra

ne imperija sugrius greit, dar mūsų amžiuje ir staiga, kai tik ateis galas Stalinui“, (ši kalba paskaita V. 2. JAV Prekybos Rūmose). mes tikime, kad tik tada prasidės tikrosios taikos era. Naujosios gėdynės aušra, lyg Betlejaus žvaigždė, kyla horizonte ir mūsų grįžimas į Tėvynę artėja jau ne metais, bet mėnesiais, dienomis. Penkerių kančios metų sukaktis tuo požiūriu yra

ne imperija sugrius greit, dar mūsų amžiuje ir staiga, kai tik ateis galas Stalinui“, (ši kalba paskaita V. 2. JAV Prekybos Rūmose). mes tikime, kad tik tada prasidės tikrosios taikos era. Naujosios gėdynės aušra, lyg Betlejaus žvaigždė, kyla horizonte ir mūsų grįžimas į Tėvynę artėja jau ne metais, bet mėnesiais, dienomis. Penkerių kančios metų sukaktis tuo požiūriu yra

ne imperija sugrius greit, dar mūsų amžiuje ir staiga, kai tik ateis galas Stalinui“, (ši kalba paskaita V. 2. JAV Prekybos Rūmose). mes tikime, kad tik tada prasidės tikrosios taikos era. Naujosios gėdynės aušra, lyg Betlejaus žvaigždė, kyla horizonte ir mūsų grįžimas į Tėvynę artėja jau ne metais, bet mėnesiais, dienomis. Penkerių kančios metų sukaktis tuo požiūriu yra

ne imperija sugrius greit, dar mūsų amžiuje ir staiga, kai tik ateis galas Stalinui“, (ši kalba paskaita V. 2. JAV Prekybos Rūmose). mes tikime, kad tik tada prasidės tikrosios taikos era. Naujosios gėdynės aušra, lyg Betlejaus žvaigždė, kyla horizonte ir mūsų grįžimas į Tėvynę artėja jau ne metais, bet mėnesiais, dienomis. Penkerių kančios metų sukaktis tuo požiūriu yra

ne imperija sugrius greit, dar mūsų amžiuje ir staiga, kai tik ateis galas Stalinui“, (ši kalba paskaita V. 2. JAV Prekybos Rūmose). mes tikime, kad tik tada prasidės tikrosios taikos era. Naujosios gėdynės aušra, lyg Betlejaus žvaigždė, kyla horizonte ir mūsų grįžimas į Tėvynę artėja jau ne metais, bet mėnesiais, dienomis. Penkerių kančios metų sukaktis tuo požiūriu yra

ne imperija sugrius greit, dar mūsų amžiuje ir staiga, kai tik ateis galas Stalinui“, (ši kalba paskaita V. 2. JAV Prekybos Rūmose). mes tikime, kad tik tada prasidės tikrosios taikos era. Naujosios gėdynės aušra, lyg Betlejaus žvaigždė, kyla horizonte ir mūsų grįžimas į Tėvynę artėja jau ne metais, bet mėnesiais, dienomis. Penkerių kančios metų sukaktis tuo požiūriu yra

ne imperija sugrius greit, dar mūsų amžiuje ir staiga, kai tik ateis galas Stalinui“, (ši kalba paskaita V. 2. JAV Prekybos Rūmose). mes tikime, kad tik tada prasidės tikrosios taikos era. Naujosios gėdynės aušra, lyg Betlejaus žvaigždė, kyla horizonte ir mūsų grįžimas į Tėvynę artėja jau ne metais, bet mėnesiais, dienomis. Penkerių kančios metų sukaktis tuo požiūriu yra

ne imperija sugrius greit, dar mūsų amžiuje ir staiga, kai tik ateis galas Stalinui“, (ši kalba paskaita V. 2. JAV Prekybos Rūmose). mes tikime, kad tik tada prasidės tikrosios taikos era. Naujosios gėdynės aušra, lyg Betlejaus žvaigždė, kyla horizonte ir mūsų grįžimas į Tėvynę artėja jau ne metais, bet mėnesiais, dienomis. Penkerių kančios metų sukaktis tuo požiūriu yra

ne imperija sugrius greit, dar mūsų amžiuje ir staiga, kai tik ateis galas Stalinui“, (ši kalba paskaita V. 2. JAV Prekybos Rūmose). mes tikime, kad tik tada prasidės tikrosios taikos era. Naujosios gėdynės aušra, lyg Betlejaus žvaigždė, kyla horizonte ir mūsų grįžimas į Tėvynę artėja jau ne metais, bet mėnesiais, dienomis. Penkerių kančios metų sukaktis tuo požiūriu yra

ne imperija sugrius greit, dar mūsų amžiuje ir staiga, kai tik ateis galas Stalinui“, (ši kalba paskaita V. 2. JAV Prekybos Rūmose). mes tikime, kad tik tada prasidės tikrosios taikos era. Naujosios gėdynės aušra, lyg Betlejaus žvaigždė, kyla horizonte ir mūsų grįžimas į Tėvynę artėja jau ne metais, bet mėnesiais, dienomis. Penkerių kančios metų sukaktis tuo požiūriu yra

ne imperija sugrius greit, dar mūsų amžiuje ir staiga, kai tik ateis galas Stalinui“, (ši kalba paskaita V. 2. JAV Prekybos Rūmose). mes tikime, kad tik tada prasidės tikrosios taikos era. Naujosios gėdynės aušra, lyg Betlejaus žvaigždė, kyla horizonte ir mūsų grįžimas į Tėvynę artėja jau ne metais, bet mėnesiais, dienomis. Penkerių kančios metų sukaktis tuo požiūriu yra

ne imperija sugrius greit, dar mūsų amžiuje ir staiga, kai tik ateis galas Stalinui“, (ši kalba paskaita V. 2. JAV Prekybos Rūmose). mes tikime, kad tik tada prasidės tikrosios taikos era. Naujosios gėdynės aušra, lyg Betlejaus žvaigždė, kyla horizonte ir mūsų grįžimas į Tėvynę artėja jau ne metais, bet mėnesiais, dienomis. Penkerių kančios metų sukaktis tuo požiūriu yra

ne imperija sugrius greit, dar mūsų amžiuje ir staiga, kai tik ateis galas Stalinui“, (ši kalba paskaita V. 2. JAV Prekybos Rūmose). mes tikime, kad tik tada prasidės tikrosios taikos era. Naujosios gėdynės aušra, lyg Betlejaus žvaigždė, kyla horizonte ir mūsų grįžimas į Tėvynę artėja jau ne metais, bet mėnesiais, dienomis. Penkerių kančios metų sukaktis tuo požiūriu yra

ne imperija sugrius greit, dar mūsų amžiuje ir staiga, kai tik ateis galas Stalinui“, (ši kalba paskaita V. 2. JAV Prekybos Rūmose). mes tikime, kad tik tada prasidės tikrosios taikos era. Naujosios gėdynės aušra, lyg Betlejaus žvaigždė, kyla horizonte ir mūsų grįžimas į Tėvynę artėja jau ne metais, bet mėnesiais, dienomis. Penkerių kančios metų sukaktis tuo požiūriu yra

ne imperija sugrius greit, dar mūsų amžiuje ir staiga, kai tik ateis galas Stalinui“, (ši kalba paskaita V. 2. JAV Prekybos Rūmose). mes tikime, kad tik tada prasidės tikrosios taikos era. Naujosios gėdynės aušra, lyg Betlejaus žvaigždė, kyla horizonte ir mūsų grįžimas į Tėvynę artėja jau ne metais, bet mėnesiais, dienomis. Penkerių kančios metų sukaktis tuo požiūriu yra

ne imperija sugrius greit, dar mūsų amžiuje ir staiga, kai tik ateis galas Stalinui“, (ši kalba paskaita V. 2. JAV Prekybos Rūmose). mes tikime, kad tik tada prasidės tikrosios taikos era. Naujosios gėdynės aušra, lyg Betlejaus žvaigždė, kyla horizonte ir mūsų grįžimas į Tėvynę artėja jau ne metais, bet mėnesiais, dienomis. Penkerių kančios metų sukaktis tuo požiūriu yra

ne imperija sugrius greit, dar mūsų amžiuje ir staiga, kai tik ateis galas Stalinui“, (ši kalba paskaita V. 2. JAV Prekybos Rūmose). mes tikime, kad tik tada prasidės tikrosios taikos era. Naujosios gėdynės aušra, lyg Betlejaus žvaigždė, kyla horizonte ir mūsų grįžimas į Tėvynę artėja jau ne metais, bet mėnesiais, dienomis. Penkerių kančios metų sukaktis tuo požiūriu yra

ne imperija sugrius greit, dar mūsų amžiuje ir staiga, kai tik ateis galas Stalinui“, (ši kalba paskaita V. 2. JAV Prekybos Rūmose). mes tikime, kad tik tada prasidės tikrosios taikos era. Naujosios gėdynės aušra, lyg Betlejaus žvaigždė, kyla horizonte ir mūsų grįžimas į Tėvynę artėja jau ne metais, bet mėnesiais, dienomis. Penkerių kančios metų sukaktis tuo požiūriu yra

ne imperija sugrius greit, dar mūsų amžiuje ir staiga, kai tik ateis galas Stalinui“, (ši kalba paskaita V. 2. JAV Prekybos Rūmose). mes tikime, kad tik tada prasidės tikrosios taikos era. Naujosios gėdynės aušra, lyg Betlejaus žvaigždė, kyla horizonte ir mūsų grįžimas į Tėvynę artėja jau ne metais, bet mėnesiais, dienomis. Penkerių kančios metų sukaktis tuo požiūriu yra

ne imperija sugrius greit, dar mūsų amžiuje ir staiga, kai tik ateis galas Stalinui“, (ši kalba paskaita V. 2. JAV Prekybos Rūmose). mes tikime, kad tik tada prasidės tikrosios taikos era. Naujosios gėdynės aušra, lyg Betlejaus žvaigždė, kyla horizonte ir mūsų grįžimas į Tėvynę artėja jau ne metais, bet mėnesiais, dienomis. Penkerių kančios metų sukaktis tuo požiūriu yra

ne imperija sugrius greit, dar mūsų amžiuje ir staiga, kai tik ateis galas Stalinui“, (ši kalba paskaita V. 2. JAV Prekybos Rūmose). mes tikime, kad tik tada prasidės tikrosios taikos era. Naujosios gėdynės aušra, lyg Betlejaus žvaigždė, kyla horizonte ir mūsų grįžimas į Tėvynę artėja jau ne metais, bet mėnesiais, dienomis. Penkerių kančios metų sukaktis tuo požiūriu yra

ne imperija sugrius greit, dar mūsų amžiuje ir staiga, kai tik ateis galas Stalinui“, (ši kalba paskaita V. 2. JAV Prekybos Rūmose). mes tikime, kad tik tada prasidės tikrosios taikos era. Naujosios gėdynės aušra, lyg Betlejaus žvaigždė, kyla horizonte ir mūsų grįžimas į Tėvynę artėja jau ne metais, bet mėnesiais, dienomis. Penkerių kančios metų sukaktis tuo požiūriu yra

ne imperija sugrius greit, dar mūsų amžiuje ir staiga, kai tik ateis galas Stalinui“, (ši kalba paskaita V. 2. JAV Prekybos Rūmose). mes tikime, kad tik tada prasidės tikrosios taikos era. Naujosios gėdynės aušra, lyg Betlejaus žvaigždė, kyla horizonte ir mūsų grįžimas į Tėvynę artėja jau ne metais, bet mėnesiais, dienomis. Penkerių kančios metų sukaktis tuo požiūriu yra

ne imperija sugrius greit, dar mūsų

Apie pasaulio lietuvių centrus

RAŠO BRONYS RAILA

Kai 1883 metais pasirodė Ba sanavičiaus „Aušra“, ji tada buvo vienintelis lietuviškas laikraštis pasaulyje. Bet kai pirmiesiems tautinės ir valstybinės sąmonės diegimui prabrėžus, 1886 metais suskambėjo Kudirkos „Varpas“, greit jis nebuvo vienintelis periodinis lietuviškas žodis pasaulyje. Tuo pat metu, ar netrukus, ėmė rasti daugiau spaudos, leidžiamos ar Prūsijos Lietuvoje ar Jungtinės Amerikos Valstybėse.

Idomus istorinis pasikartojimas: — pirmuosius modernizės lietuvių žadinimo ženklus likimas privertė prakalbėti už ribų tos lietuvių tautos dalies, kuri buvo rusų priespaudoje: po 60 — 70 metų toks pat likimas Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atstatymo saukliams pavertė jau gausybę laikraščių visame pasaulyje, išsėmantių už ribų tos lietuvių tautos dalies, kuri vėl pateko į žmogžudišką ir tautžudišką, taigi, genocidišką tų pačių rusų priespaudą. Bet yra ir mažas skirtumas... Anuomet knygnešiai lietuvišką žodį gabeno į Lietuvą, kur buvo neduodama „anei rašto, anei druko“. Šiandien tas žodis ten negali būti pro geležinę uždangą nugabenantas, bet už tai lietuvių laisvės kovotojai miškuose išleidžia nors kuklų, tačiau narsią ir kovingą spaudą.

Mums, esantiems laisvės kovų užuovėjoje, lietuviškoji spauda kaip niekad pasidarė viena iš pačių svarbiausių priemonių laisvės kovai remti ir staciai vienintelė jungtis lietuvių išlaikyti ir mūsų dvasinėms bei politinėms pastangoms suderinti šiuo tokio dar niekad istorijoje nebuvo lietuvių tautos išlaikymo tragiškuoju laikotarpiu. Kiekvienas lietuvis laikratininkas su šili

ma širdyje gali prisiminti, kad seną lietuvių tautą daugiausia spauda pašaukė ir prikelė naujam, laisvam gyvenimui. Su virpesiu širdyje jisai turi pajauti, kad ta pati spauda vėl tapo brangiausia mūsų dvasinės giminytės reikėja ir kad vėl ji daugiausia sutelks mūsų pastangas, išlaikyti aktyvią tautinę sielą ir degtis amžiną Lietuvos vaikų troškulį vėl sugrįžti į laisvą tėvynę.

Todėl lietuviškąją patriotinę spaudą aš laikyčiau svarbiausiu, galingiausiu ir svarbiausiu lietuvių „centru“ pasaulyje. Tiksliau — taja jėga, kuri sutelkia ir sukuria tikruosius ir dinamiškuosius lietuvių bėgus. Toje vietoje, kur pasirodys ir išsilaikys geri lietuviški laikraščiai ir knygų leidyklos, o tai reiškia, kad drauge su tuo ten yra sąmoningų, atkaklių ir pasiaukojančių lietuvių idealistų, — bus aiškus įrodymas, kad toje vietoje jau yra didesnis ar mažesnis lietuvių centras. Jo stiprumas be abejo, toli gražu gali nepriklausyti nuo ten esančio fizinio lietuvių skaičiaus gausumo. „Gera išikūrė“ materialistai, nors ir gausūs, bet netekę kovingumo dvasios, be valstybinės, o kai kada jau ir be tautinės sąmonės mūsų kraujo liūdnieji šešėliai, — ne reiškia jokio lietuvių centro.

Apie vieną vieno milijono mitą.

Beieškant fizinį lietuvių būrį, pirmiausia tektų sustoti ties Jungtinių Amerikos Valstybių lietuviu. Jau vien dėl to, kad šiuos žodžius tenka rašyti iš to krašto žemės ir ypač dėl to, kad ilgesni laikai buvo progos iš arti stebėti vietinės lietuvių pajėgumą.

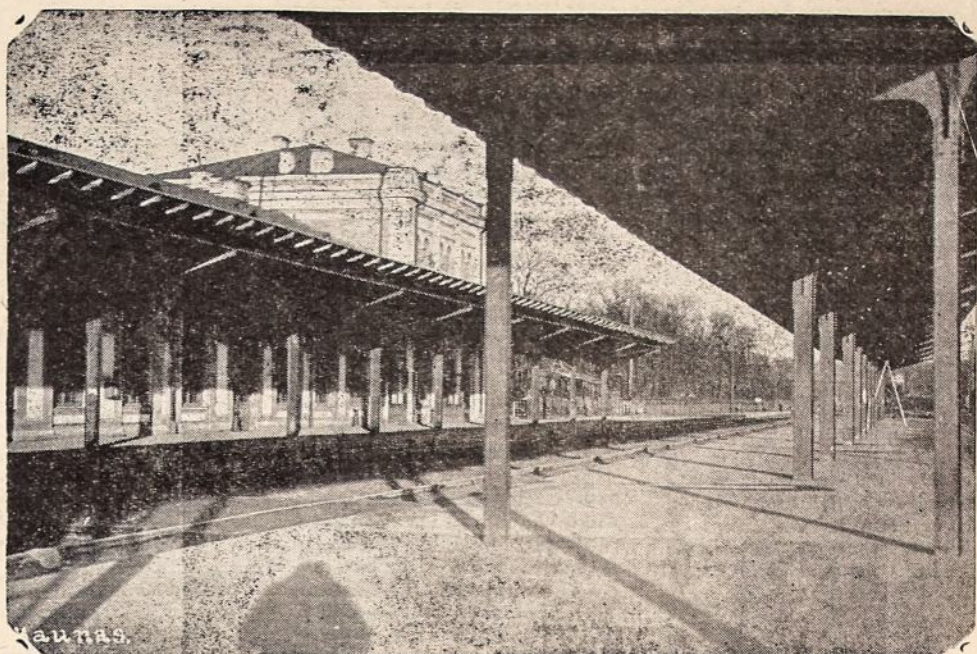
Jeigu kalbėsime be iliuzijų, — nes tai vienintelis būdas re

aliai įvertinti mūsų jėgas, — tai ko skubiausia turime žinoti, kad tagai „vienas milijonas Amerikos lietuvių“, kuris dirba ir veikia Lietuvai išvaduoti, šiandien yra grynas mitas, ir neapagrįstas mažiausia dešimteriopai, o Lietuvos vadavimo atžvilgiu mažiausia šimteriopai.

Lietuvių kilmės amerikiečių galėtų būti gal ir netoli vieno milijono. Bet šiandien jis yra sutirpęs svetimoje jūroje ir netuvybei žuvis. Tai viena iš didžiausių ir skaudžiausių lietuvių išeivijos tragedijų. Pilnai suprasti jos priežastis ir eiga reikėtų storos mokslinės knygos, o ne straipsnio. Tie lietuvių, kurie lietuviškumą ar Lietuvos valstybės idėją statė už viską, po ano karo grįžo į nepriklausomą Lietuvą. Kurie čia liko, tie vis daugiau nutolo Lietuvą. Jų vaikai bent 90% nutautėjo ir veikia visu šimtu procentų išaugo be lietuviškos valstybinės sąmonės. Viskas, kas ir senojioje kartoje dar liko lietuviška, tai tik sentimentai, kartais labai gražūs ir jautrūs, dar dažniau beveik keisti ir primityvūs.

Amerikos lietuvių didysis įnašas Lietuvos laisvės bylai skendėja 40 — 30 metų praeityje. Šiandien mūsų laisvinimo politika ir lietuvių kultūros ugdymas gali kliautis daugiausia keliolikos, o dažniausia vos kelių tūkstančių tautiečių aktyviai parama, ir tai pirmoje eilėje tik per pinigines aukas, kurios vis sunkiau ir šykščiau besuplaukia. Priežasčių ir visos padėties sąlygų čia neliečiu, bet manau, kad jau ateitų laikas ir apie jas šaltai ir nuogai pakalbėti.

Į Ameriką jau atvyko per 18.000 naujųjų politinių emigrantų iš Lietuvos. Galima laukti, kada dar atvyks keli

Kauno geležinkelio stotis, kurią, puldami Kauną, Sovietai su gindėti, kad Kauno geležinkelio stotis būtų buvusi atstatyt dar neturi geležinkelio stoties, nors po karo praėjo jau pen

tūkstančių. Tai ne maža jėga ir tai didžiausias lietuvių politinių emigrantų būrys, kuris šiuo metu gali susirinkti į vieną užsienio kraštą, — de, be galo platų, kur atstumas nuo vienos lietuviškos „kolonijos“ ligi kitos skaičiuojami tūkstančiais kilometrų. Kai jie susitvarkys, susigrupuos ir bent viena koja tvirtiau atsistos, kai savo darbą suderins su senosiomis vietos lietuviškos pajėgomis, kurios dar nesuspėjo pražūti, yra visai aišku, kad lietuvių centras Amerikoje bus pajėgiausia dominanta veikloje mūsų kovos prieš Lietuvos okupaciją irbol ševizmą. Be to, ji politiška ir ekonomiška patogiausioje pozicijoje, nes galės veikti artimame sąlytyje su ta Amerika, kurios vaidmuo bolševikinės barbarijos sutramdymui įteig

ir nebūtų tinkamai vadovaujantis, tai neabejotinai visuomet bus lemiamas.

Aš be galo gailiuosi tai pasijusdamas iš tam tikrų apriėkų, kad mūsų naujoji imigracija Amerikoje dar nėra savo lietuviškosios misijos, o ypač kultūrinės ir politinės misijos aukštumoje, ir kad per didelis jų nuostimis dar tebėra negatyviniais niurzgliais ar jau stengiasi darytis ramiai tunkančiomis bonzomis... Taip, yra daug priežasčių pasiteisinti ir pasiaiškinti. Bet tai kelias ne laisvės kovotojų, kuriems, kaip ir kareiviams, negali būti pasiaukinimų. „Išikūrimo sąlygos“ kitur dar sunkesnės, negu Amerikoje, o visur ta būitis nepalyginama nei su Sibiru, nei su Tėvynės Gulgota. (Antra straipsnio dalis bus sekančiame numeryje).

LIETUVIAI PASAULYJE

— Inžinieriai E. Sviedrys ir A. Tylis Kolumbijos sostinėje Bagotoje įsteigė medicinos instrumentų ir kitų dalykų dirbtuvę. Kolumbijoje jau esą išikūrusių 12 lietuvių inžinierių bei architektų.

— Dr. J. Kuncaitis, bakteriologijos mokslus baigęs Šveicarijoje, dirba Argentinoje, Cordobos provincijos sveikatos ministerijoje, kuri jį dabar yra pasiuntusi dar pasispecializuoti.

— Teisininkas, advokatas Jonas Kutra Čikagoje įsteigė patarimų bei patarnavimų biurą: 1757 W. 51-st St. Duoda juridinius patarimus, daro vertimus įvairiomis kalbomis, suranda darbą, butą, rūpinasi pilietybės dokumentais, affidavitais ir tt.

Didžiojo „Bismarko“ galas

ŠIURPUS PRAEJUSIO KARO VAIZDAI — RAŠO WINSTONAS CHURCHILLIS

„Daily Telegraph“ skelbia Ma. Winston'o Churchill'o atsiminimus.

Šis įvykis yra iš to meto, kada D. Britanija viena kariavo su pilnoj galybėje esančia Vokietija, kada gausūs vokiečių povandeniniai laivai siautė jūrose ir buvo nusklindinę tris ketvirtadalius milijono tonų Britanijos laivyno.

Mūsų ir priešų jėgos.

Priešo kovos kreiseriai Scharnhorst'as, Gneisenau ir Hipper'as buvo Breste. Stiprios priešlėktuvinės gynybos apsaugoje jie tykojo, kada vėl galės pulti mūsų vilkstines. Buvo pagrįdta manyti, kad naujas kovos laivas Bismark'as, lydimas taip pat naujo kreiserio Prinz Eugen'o pasirodys kovos lauke.

Tų galingų ir greitų laivų junginys dideliuose Atlanto vandenyno plotuose būtų didžiausias pavojus mūsų laivynui. Bismark'as tuo metu buvo didžiausias karo laivas pasaulyje, beveik 10.000 tonų viršijęs mūsų didžiuosius laivus. Jo greitis buvo lygus mūsų laivų greičiui.

Mūsų laivynas buvo pasirengęs. Admirolas Tovey Skapoje turėjo naujutėlį kovos laivą King Georg V ir Prince of Wales ir kovos kreiserį Hood'ą. Gibraltarą adm. Somerville turėjo Renown'ą ir Ark Royal'į. Repulse ir naujas lėktuvnešis Victorious buvo pasirodę lydėti vilkstinę su 20.000 karių į vidurinius rytus.

Sekimas ir sprendimas.

Gegužės 21 d. rytą gauta žinių, kad du dideli karo laivai su stipria apsauga pastebėti išplaukiant iš Kattegato. Dienos metu jau buvo aišku, kad Bismark'as ir Prinz Eugen'as yra Bergenio fiorde. Mūsų Atlanto pajėgos sujudo. Admirolitetas pasiūlė rizikuoti palikti vilkstines be apsaugos ir visus laivus pasukti į kautynes.

Hood'as, Prince of Wales ir šeši naikintojai gegužės 22 vidurnaktį išplaukė iš Skapa prie Norfolko kreiserių prisi-

jungti, kurie buvo sargyboje tarp Grenlandijos ir Islandijos. Manchester'io ir Birmingham' o kreiseriams įsakytą saugoti kanalą tarp Islandijos ir Faru salų. Repulse ir Victorious per duoti tiesioginę vado žinion, o vilkstinė palikta tik keleto naikintojų saugoma.

Tą dieną jūra buvo nerami ir maišėsi su dangum. Nežiūrint audros ir didelės gynybos ugnies, vienas lėktuvas pralindo į Bergenio fiordą. Didžiųjų priešų laivų ten jau nebuvo.

Adm. Tovey, su King George V, Victorious, keturiais kreiseriais ir septyniais naikintojais pasistūmė užimti centrinę poziciją, kad galėtų paremti aplink esančius kreiserius, vistik pro kurią Islandijos pusę priešas pasirinktų plaukti.

Tada telegrama prezidentui Rooseveltui pranešiau kas dedasi Atlante. Telegrama baigėsi:

W. Churchillis.

si: „Praneškite, jei ką pastebėsit, o mes susitvarkysim“.

Prastėda medžioklė.

Iš tikrųjų Bismark'as ir Prinz Eugen'as buvo išplaukę jau prieš 24 valandas. Gegužės 23 vakare du mūsų laivai pastebėjo juos plaukiančius iš šiaurės. Greit visus mūsų laivynas apie tai žinojo ir medžioklė prasidėjo.

Adm. Tovey skubėjo į vakarus. Hood'as ir Prince of Wales pasuko tiesiu keliu prieš pasitikti. Adm. Somerville su „H“ daliniu iš Gibraltarą visu greičiu plaukė į šiaurę. Kaip vėliau paaiškėjo, jie nešėsi į Bismark'o likimą.

Gegužės 23 d. išvykau į vakarus buveinę. Kartu su manim vyko Roosevelt'o ypatingasis pasiuntinys Harriman'as ir generolai Ismay ir Pownall'is. Geras sąlytis: kautynės Kretoj buvo didžiausiam įkaršty ir baisi medžioklė Atlante. Veltui laukėme pranešimo iki 2 ar 3 val. ryto.

Ryte 7 val. mane pažadino su baisiomis žiniomis: Hood'as, mūsų didžiausias ir greičiausias kovos kreiseris, žuvo. Tai buvo didelis smūgis. Bet, jei mūšis prasidėjo, buvau tikras, kad Bismark'o valandos suskaičiuotos. Vargšas Hood'as! Jaučiausi toks pavargęs, kad vėl, atsigulau. Apie pusę devynių kambarin įėjo mano asmeninis sekretorius Martin'as — „Ar jau su Bismark'u?“ „Ne“, atsakė jis. „Ir Prince of Wales iš rikiuotės išmuštas“. Ir vėl smūgis. Argi Bismark'as pasuko namo? Dabar mes žinom, kas atsitiko.

Persekiojimai.

Visą naktį (iš 23 į 24) per lietu ir sniegą, mūsų kreiseriai sekė priešą, nežiūrint jo pastangų pabėgti. Šiaurės pašvaistė virto diena ir Bismark'as buvo tik už 12 mylių. Mirtingos kautynės turėjo prasidėti. Iš 12 mylių (22 klm) Hood'as atidarė ugnį. Bismark'as atsakė. Hood'as tuoj gavo

bjauro smūgį, nuo kurio kilo gaisras. Visi laivai aktyviai kautynės dalyvavo. Gavo ir Bismark'as. Tuo metu, kai Bismark'as leido penktąją salvę, Hood'as pusiau sprogo ir per keletą minučių dingo bangose, kartu su pusantro tūkstančio jūreivių, įskaitant ir viceadmirolą Holland'ą ir kap. Kerr'ą. Tik trys tos narsios igulos žmonių buvo išgelbėti.

Prince of Wales toliau tęsė nelygias kautynes, tačiau po ketvirtą pataikymo turėjo pasitraukti, paleidęs dūmų uždangą. Kautynės laikinai buvo nutrauktos. Buvo sužalotas ir Bismark'as. Jis jau negalėjo taip greitai plaukti ir manevruoti.

Vadovybė atiteko adm. Wake - Walker'ui, Norfolk'o kreiseri. Jis turėjo nuspręsti, ar kautynes tęsti, ar laukti King Georg V ir lėktuvnešio Victorious atplaukiant. Prince of Wales buvo gerokai apgadinatas; jo dvi iš dešimties 14 colių patrankos buvo iš rikiuotės išvestos. Nebuvo jis lygus priešas Bismark'ui. Visai teisingai buvo nuspręsta laukti ir sekti priešą veiksmus.

Bismarko klaida

Iš tikrųjų, Bismark'as būtų gudriau padaręs pasitraukdamas namo. Jis paskandino vieną puikiausių mūsų laivų, buvę sunku paaiškinti mūsų nuostolių aplinkybes ir vokiečių laimėjimą. „Nenugalimojo Bismark'o“ garsas būtų dar padidėjęs. Be to, jis buvo sunkiai sužalotas, alyva tekėjo iš peršautų bakų. Grįžti su pergale ar tęsti beviltiškas kautynes? Nežinau, ar jam vadovavęs admirolas, ar vyriausioji būstinė desperatiškai nusprendė: kautynės.

Lemiamos kautynės

Be paliovos plaukė kariniai pranešimai. Užsienių reikalų ministerijos raportai ir žvalgybos telegramos. Buvo gera paskešt juose: kai įsitempęs dirbi, nėra laiko erzintis ir kokia nors viena mintimi kankintis.

Tačiau mintis apie Bismark'ą neišėjo iš galvos. 45.000 tonų milžinas, beveik patrankų šūviais nepažeidžiamas, skubėjo į pietus mūsų vilkstinių link. O vilkstinės buvo likusios be apsaugos. Ne tik karo reikmėnys, bet ir brangūs mūsų kariniai buvo tarp Airijos ir pavojaus. Adm. Somerville skubėjo į jūras. Pasiteiravau būdintį kapitoną. Jo raportas apie būklę ir atstumus buvo raminaš. Nors vilkstinė plaukė tik 12 mylių greičiu, o Bismark'as apie 25, vis dėlto jų tarpe buvo didelis sūras vandens plotas. Kol galėsim priešą sekti jis neištruks iš mūsų, bet kas bus naktį?

Gegužės 24 d. Prince of Wales visą dieną seka Bismark'ą ir jo palydovą. Adm. Tovey tikisi priešą pasiekti ryt apie 9 val. ryto. Numatomo mūšio vieton admiralitetas nukreipė kuone visus aplink esančius karo laivus. Adm. Somerville artėja iš Gibraltarą. Tinklas siaurėja. 6 val. 40 min. vakaro Bismark'as staiga pasisuka ir puolą persekiotojus. Trumpas susišaudymas. Dabar mes žinom to manevro paslaptį: Prinz Eugen'as tada paspruko. Pilnu greičiu jis nuplaukė pietų kryptimi ir po 10 dienų ramiai pasiekė Brestą.

Adm. Tovey pasiuntė pirmyn lėktuvnešį Victorious, tikėdamasis, kad lėktuvų pagalba bus gailma bent sumažinti to milžino greitį. Victorious neseniai buvo tarnyboje; jo igula be didelio patyrimo. Tačiau 9 jo lėktuvai atliko tose sąlygose pasigėrėtiną žygį. Per lietu ir žemus debesis, jis atliko 120 skridimų. Nepailst didėles priešlėktuvinės ugnies, jiems pavyko pataikyti torpedą po Bismark'o vadovybės tiltu ir laimingai grįžti.

Vėl atrodė viskas paruošta rytojaus audrai, bet ir vėl viltytis dingo. Visą laiką radaro pagalba sėkmingai sekęs Bismark'ą, Suffolk'as 3 val. ryto netikėtai pametė. Visą dieną

ir sekančią naktį nepasisėkė jo aptikti. Gegužės 26 d. jau daugeliui laivų pradėjo trukti kuro. Ir štai, 10 val. 30 min. kai pesimistai buvo nustoje vilčių, Bismark'as buvo rastas. Jis plaukė Bresto link, bet vis dėlto dar buvo apie 700 mylių atstumu nuo jo.

Laivai skubėjo ta linkme, lėktuvai kilo iš mūsų lėktuvnešių. Reikėjo skubėti, kol prieš lėktuvai neatlėkė ir povandeniniai laivai neapplatė. 9 val. 30 min. vakaro Bismark'as iš mūsų lėktuvų vėl gavo dvi torpedas. Žvalgybos lėktuvai, pagaliau pranešė, kad milžinas apsuko du ratus ir atrodė negalintis vairuoti. Nakties metu mūsų naikintojai apsupo sužeistą priešą.

Tą pirmadienio vakarą nuvykau į admiralitetą ir stebėjau kovos lauką žemėlapiuose. Buvo aišku, kad Bismark'o valandos suskaičiuotos.

Tragiškas galas.

Neturėjo iliuzijų ir Bismark'o vadas adm. Lutjens'as. Prieš vidurnaktį jis pranešė: „Laivas neįgalomas. Kausimės iki paskutinio švedinio. Tegyvuoją Fuereis“. Jis buvo tik 400 mylių atstumu nuo Bresto. Stiprus vokiečių bombonešių daliniai ir povandeniniai laivai skubėjo pagalbon. Mūsų laivams rimtai pradėjo kurti. Tačiau įsakymas buvo: pirmyn, nors namo reikėtų vilktė vilkti.

Aušo gegužės 27, pūtė stiprus šiaurys. 8 val. 47 m. ryto Rodney ir King Georg V atidarė ugnį. Kliuvo Bismark'ui, bet ir jis šaudė puikiai, nors po keturių dienų įtampos jo igula buvo tiek išvargusi, kad tiesiog miegojo postuose. Rodney gavo smūgį, bet Bismark'as jau liepsnojo. Rodney atsuko į Bismark'o šoną ir iš apie 3 klm. spjaudė ugnimi. 10 val. 15 m. Bismark'o patrankos nutilo, bokštas buvo nušautas. Dūmų ir liepsnos apimti griuvėsiai suposi bangose, bet vis dar neskeno. Tik 10 val. 40 m. kai kreiseris Dorsetshire paleido savo torpedą, milžinas apsvirtė ir dingo. Kartu nuskeno ir jo 2000 žmonių igula su laivyno vadu adm. Lutjens'u.

Zivilės autorius

ANTANAS ŠKĖMA.

Montrealio Lietuvių Dramos Teatras savo atidarymui yra pasirinkęs Antano Škėmos dramatinę legendą „Zivilė“. Piliesniam premjeros vaidui patiekama autoriaus biografija.

Antanas Škėma, aktorius, režisierius, mokytojas ir rašytojas, — yra kilęs iš Rokų kaimo, Aukštosios Panemunės valsčiaus, kuris yra prie pat Kauno. Tai jo tėvo gimtinė. Bet Antanas yra gimęs Lodzėje, Lenkijoje, kur tėvas mokytojavo, 1911 m. lapkričio 29 d. 1914 m. atūžęs karas Škėmą nubloškė į Ukrainą, kame prabėgo sunki revoliucijų ir bado metais vaikystė. Jau mažas būdamas Antanas patyrė tamsiąsias gyvenimo puses.

I Lietuvą Škėma sugrįžo 1921 m. Kaune baigė „Aušros“ gimnaziją; dvejus metus studijavo mediciną ir trejus — teisę. Bet ne čia glūdėjo jo pašaukimas ar gal, likimas. Jis domėjosi literatūra. Teatru, kuriame atiduoda geriausias savo gyvenimo metus, susidomė jo gana vėliai. Anot jo počio: „Deja, negaliu pasigirti, kad iš mažens manyje degė Melpomenos kibirkštis“. Bet...

25-rių metų įstojo į Fedoto-Sipavičiaus dramos studiją, Kaune. F. Sipavičius nebuvo stiprus režisierius, bet mokytojas neblogas, davęs keletą gerų aktorių: Rudzinskaitę, Blynaitę, Ramanauskaitę, Brinką, Vasiliauską, Valiuką, Jonutį, Biržį ir kt. Dar nebaigęs studijos, pirmasis iš šios studijos buvo priimtas į Kauno valstybės dramos teatrą. Tai buvo 1936 metų sezonas. Jame dirbo ligi 1940 m., kada persikėlė į Vilnių, kur valstybės teatre gavo režisoriaus etatą. Režisavo ir vaidino. Kaip aktorius, sukū-

rė eilę gerų vaidmenų, o kaip režisierius, pastatė eilę veikalų: Vilniaus Dramoje Fodoro „Lopšinė“, Alanto „Buhalterijos klaidą“ ir „Vaidylos“ teatre — Oppedio „Gertrudą“; tremtyje dirbo Hanau „Atžalyne“, Augsburgio profesionaliame lietuvių teatre, „Sietyno“ ir „Dainavos“ ansambliuose ir literatūriniam kabarete „Klumpė“, o emigracijoje vedė Brooklyno Dramos studiją ir... dirba užuolaidų fabrike.

Literatūroje A. Škėma pradėjo rašyti visų pirma iš savo profesinės pusės — rašydamas radio vaidinimus. Vėliau parašė dramą „Julianą“, kurią valstybinis Vilniaus Dramos teatras buvo įtraukęs į savo repertuarą, bet okupantai vokiečiai neleido vaidinti, radę jį nepatinkamų nacių tikslams. Tremtyje būdamas A. Škėma parašė: „Vieną vakarą“, „Zivilė“, „Traukinį“ ir dabar Amerikoje — „Paskutinį tardymą“, Tremtyje išleido novelių rinkinį „Nuodėguliai ir kibirkštys“.

Pirmasis autoriaus dramaturginės kūrybos pavyzdys buvo amerikietis O'Neil, o iš lietuvių — Balys Sruoga.

A. Škėmos kūryboje vyrauja impresionizmas, tačiau su stipriu ekspresionizmo atspalviu. A. Škėma savo kūryboje iškelia žmogaus galias, kurios gali laimėti gyvenimą arba mirtį.

Būdamas pats aktorius ir režisierius, A. Škėma kuria sceningas, gyvas, realias scenas, kurios traukia žiūrovo dėmesį ir sukelia pozityvias mintis.

Toks, trumpai rašant, yra „Zivilės“ autorius Antanas Škėma, kurį tikimės pamatyti premjeros metu Montrealyje.

RAŠYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS AMERIKOJE

Gegužės 6 d. Bostone įvyko jungtinis JAV ir tremties lietuvių rašytojų suvažiavimas, kuris plačiai aptarė kultūrinės veiklos klausimus. Nusistatyta laikytis Kultūros Fondo. Taip gi nusistatyta kas ketvirtis metų leisti literatūros žurnalą, įsteigti premiją už geriausią literatūrinį kūrinių ir pritarimą sumanymui įsteigti rašytojams paremti kasą.

I sujungtą rašytojų draugijos valdybą išrinkti: Aistis -

Aleksandravičius, B. Brazdionis, S. Santvaras, F. Kirša ir J. Tysliava, revizijos komisijon: L. Dovydenas, Karpis ir Švaistas, garbės teismas: Vaičiūnienė, Krėvė ir Kirša.

Rašytojų valdyba nutarė su-ruošti rašytojų klubų ir skyrių kūrimosi instrukcijas.

JAV rašytojų draugija turėjo 26 narius, tremtinių draugija — 88, iš kurių JAV yra 53. O naujoji organizacija dabar turi viso 62 narius.

Runce Dandierinas

TURIM VALDŽIĄ MES PAMALDŽIĄ

Tai bent gerą turim valdžią: Baranausko žodžiais — saldžią. Anci rašto, anei druko — Vien švilpynė politruko!

Turim valdžią, turim valdžią, Kremliaus budeliams pamaldžią. Jei nebus to pamaldumo, Ir valdžios neliks nė dūmo.

ACIŲ UŽ SUGRIAUTĄ PECIŲ

Jau pražydo obelys ir kriaušės, Ir prie stalo kilo baises riaušės: Vieną bulvę devyni dalinos, Dešimtajam liko tik lupynos.

Už tą bulvę, už lupynų gramą Reiks pasiųsti valdžiai telegramą. Reiks dėkoti Josifui karaliui, Kad privalgėm kaip didžiausiam baliui.

ŠVILPOS IR KILPOS

Iš praeities klaidios buities

Dvi švilpynės — vienas tonas: Čia Berlynas, ten Maskva. Kas nešvilpia kaip jo ponas, Tam nusirita galva.

Sauso valgio sausos normos Ir nesaldinta kava... Neatskirsi nė iš formos, Kur Berlynas, kur Maskva.

Neria kilpą tau ant kaklo: Lietuva, girdi, laisva. Skelbia rojų, kuria peklą Ir Berlynas ir Maskva.

Toks ten draugas, toks čia ponas, Toks ir būdas, kaip spalva: Viens raudonas, kaip šėtonas, Kitas rudas, kaip šuva.

(Iš knygos „Šilkai ir vilkai“).

NAUJI RASTAI

Runcė Dandierinas. SILKAI IR VILKAI. Dainos vietinės ir sovietinės. Išleido Balys Pavabalsys. Ilustravo P. Osmolskis. Brooklyn, New York. 1950. 47 satyriniai eilėraščiai.

Runcė Dandierinas turi satyrinio rašytojo talentą, primenantį Juliusa Bokso — Tilvyčio talentą. Tačiau Runcė Dandierinas turi savaimingo originalumo. Eiluoja jis labai sklandžiai, tiksliai jo yda, kad dėl to sklandumo kartais išesta eilėraščių, tada gaunamas atskiedimas. Kad taip yra, liudija jo trumpieji eilėraščiai, kurie daugumoje yra gerai koncentruotos ir stiprios išraiškos.

Tačiau, bendrai imant, lietuviškoje padangėje Runcė Dandierinas yra nauja šviesa ir žvaigždė, neabejotinas talen-

tas. Labai būtų malonu, kad jis nesivaikytų „eilutėmis“ ir neatmiešintų savo kūrinių „neutralia medžiaga“.

Antanas Maceina. DIDYSIS INKVIZITORIUS. Antroji papildyta laida. Kun. M. Juro lešomis išleido „Vienta“ 1950 metais Vokietijoje, Bielefelde. Tiražas 2.000 egzempliorių, 221 puslapis. Kaina 4 vokiškos markės. Bažnytinės cenzūros leista.

Autorius šioje knygoje nagrinėja Dievo ir žmogaus santykius pasaulio istorijoje, atsižvelgęs Dostojevskio to pat pavadinimo veikalą — Didysis Inkvizitorius.

Knygos turinys: Legandos prasmė, Legandos istoriosofija, Legandos problematika ir pabaiga — Iylusis Kristus.

KULTURINĖ KRONIKA

RAŠYTOJO JURGIO SAVICKIO SUKAKTUVES

Zinomam impresionistiniam rašytojui Jurgiui Savickiui š. m. gegužės mėn. 2 d. suėjo 60 metų amžiaus. Jis jau peržengė oficialiąją senatvės ribą. Tačiau savo darbais jis ir dabar jaunas, darbingas ir pajėgus.

J. Savickis yra gimęs Pagau sučių kaime, Ariogalos val., Raseinių a., Baigės Kauno gimnaziją, Pirmojo Pasaulinio karo metu jis studijavo Maskvos universitete. Karo dar metu persikėlė į Švediją ir ten veikė lietuvių būrelyje, kuris rūpino si Lietuvos nepriklausomą. Be ko kita, jas dalyvavo ir Stokholmo lietuvių konferencijoje. Paskui jis ilgus metus dirbo diplomatinį darbą eilėje Europos valstybių. Kurį laiką buvo Lietuvos valstybės teatro direktorium.

Jurgis Savickis yra parašęs „Sventadienio sonetus“, „Ties aukštu sostu“, „Kelionės“, „Atostogos“, dabar rašo „Literatūrinį dienoraštį“. Džiaugiamas jis pasižymėjo kaip no-

velistas, turįs savaimingą stilių ir savotišką vaizdavimo būdą.

BOSTONO LIETUVIŲ DRAMOS STUDIJA

gegužės 7 d. turėjo pirmąjį viešą spektaklį, kurį paruošė studijos vedėjas artistas Henrikas Kačinskas. Spektaklis su-traukė nepaprastai daug publi-kos. A. Gustaičio „Sekminių vainikas“ ir „Šilkiniai pančiai“ praėjo nemažu pasiseki-mu. Režis. H. Kačinskui, Au-toriui A. Gustaičiui ir dailinin-kui V. Andriūšui įteiktos puokštės gėlių. Spektaklio au-torius ir studijos mokinius svei-kino Kultūros rėmėjų ratelio vardu dr. Gimbutienė ir trem-tinių vardu p. Karnėnas.

— Bostono lietuviai gegu-žės 14 d. minėjo Steigiamojo Seimo, kuris padėjo teisinius Liteuvos respublikos pagrind-us, 30 metų sukaktuves. Kal-bėjo K. Bielinis ir dr. Leimon-as.

— Lietuvės dailininkas Mel-ninkas Romoje turėjo savo dai-lės darbų parodą.

ANNA KASKAS KONCERTAS TORONTE

Motinos Dienos proga lietu-vių moterų b-nės skyrus po-įvairių sąmoningai statomų ne-kliečių suorganizavo neeilinį paminėjimą — koncertą, kurio dėmesio centre stovėjo garso-ji amerikietė dainininkė lietu-vaite Ona Katkauskaitė.

Koncerto programą pradėjo Toronto vyrų choras, vadovau-jamas A. Narbuto. Po kartoja-mų kai kurių dalykų, malonia-staigmena nuskembėjo Webe-rio „Sugrįžimas“ ir kelių mar-šas iš Gounod operos „Faustas“. Choras turi stiprią ant-rujų balsų medžiagą. Papil-dant savo sudėtį pirmiaisiais ir kreipiant didesnę atydą ritmo reikalavimams, prie reto susi-klusimo ir rodomos idealios meilės dainai turi visas sąly-gas kopti ir pirmieji dainos mę-gėjų kolektyvą lietuviškoje Ka-radoje.

O. Katkauskaitės pirmutinis pasirodymas Toronto lietu-viams išvirsto ir retą meno šven-tę, kur visa entuziastiška audi-toriaus buvo patraukta solistes išpuodingo balso, jo visapusiš-ko apvaldymo ir lietuviškai pa-prastos, bet žavios asmenybės. Tarp įvairių pasaulinės muzi-kos kūrinių, kur vyravo vokie-

čių ir anglosaksų atstovai, lie-tuviškoj dalyj gerb. solistė iš-vedė į šviesą primirštus ir ne-pasitaikančius kitų lietuvių so-listų repertuare kompozicijas, kaip Naujalis „Oi neverk, mo-tušėlė“, Banaičio „Malda“ ir kt. Garsoji dainininkė nepa-liaujamam būvimui sudaina-vo apie 7 dalykus papildomai.

Programą papildė akompa-niatorius kanadietis pianistas Leo Barkin dviem Šopeno ir Albenico kūrinių ir artistė Dalia Maurukienė savo meniš-omis deklamacijomis, ypač B. Sruogos „Pavasarinės gies-mės“ motinai monologu.

Po koncerto įvykusiame gau-singame svečiais viešnios dai-nininkės pagerbime, gražų pa-dėkos ir įvertinimo žodį tarė koncerto organizatoriai atstovė O. Indrelienė. Viešnios garbei dar kalbėjo konsulas V. Gylis, LBLOK pirmininkas K. Ka-lendra ir senųjų ateivių vardu V. Treigys. Kukių Metro-politain operos žvaigždė — lie-tuviško meno pasididžiavimas ir pavyzdys, prisiminė savo ma-mytes rūpesčius, leidžiant ją į scenos darbą ir pasididžiau-gė nuoširdžia vakaro dvasia.

Algirdas Pulkys.

Vytautas Dubra

KNYGA APIE VIENĄ MOTERĮ

ROMANO ISTRAUKOS

1.

Masiulių šeima buvo nedide-lė: tėvas su motina, aš, jų vy-resnioji duktė Stefanija, ir pen-keriais metais už mane jaunes-nis sūnus Algirdas.

Nuo pat mano vaikystės mes gyvenome Kaune. Iš pradžių Sančiuose, vėliau — Žaliakal-nyje. Mano tėvas buvo Finan-sų Ministerijos tarnautojas. Pirmiaisiais Nepriklausomybės metais trūko pamokytų žmo-nių, ir jis, nors tik keturias gimnazijos klases tebaigęs, lengvai gavo nebologą tarnybą, per visą laiką joje išsilaikė ir net truputį pakilo.

Tuo metu nuomos už butus Kaune buvo nepaprastai aukštos, todėl per ilgus tarnybos metus mano tėvas ne tik neįsi-gijo jokio turto, bet visą laiką vos galą su galu tesuvedavo, kaip ir tūkstančiai eilinių tar-nautojų, kurie be algos neturė jo jokių pašalinių pajamų. Kol mes, vaikai, buvome nedi-deli, šeimos ūkio išlaidos galė-jo būti mažesnės, bet tada, aš girdėdavau savo tėvus šne-kančiant, buvo branglaikiš: buvo brangus maistas ir brangios visos prekės. Kada laikas atpi-go — vaikai paaugo ir padidė-jo išlaidos. Aš su broliu buvo-me gimnazistai, reikėjo mus ap-rengti, reikėjo mokėti už moks-lą, pirkti knygas.

Girdėdamas tėvų šnekas apie kasdieninius reikalus, aš anks-

ti pajutau mūsų šeimoje pini-gų trūkumą. Ypač motina, svarstydamas kas perbrangu, kas būtina ir kas nebūtina, pa-rodydavo daug susirūpinimo, kad vieną dieną mes neliktu-mėm be pinigų. Aš girdėdavau ją minint galimas ligas, ka-da nelauktai padidėja išlaidos. Todėl ji taip šeiminiškavo, kad nebūtų, reikalui esant, už-klupta nepasirengusi.

Tėvas tuo atžvilgiu buvo ki-toks. Kad ir nebuvo išlaidus, bet nebuvo ir toks smulkmenišk-as. Kada reikėdavo padaryti mažonumo mums ar mūsų mo-tinai, jis darydavo išlaidas, ne pasitaręs su žmona, iš kurių vėliau susilaukdavo priekaištų.

Motinos perdidelis rūpsetin-gumas ir sirgimas nesamomis bėdomis darė slėgiantį įspūdį. Kada aš noriu ją prisiminti, ne noromis ji atsistoja mano aky-se zurzanti ar airanuojanti. Ji buvo, sakyčiau, žmogus ne-laimingas ne todėl, kad dabar-tis jau būtų buvusi sunki, bet greičiau dėl ateities baimini-mosi. Ji aiškiai neturėjo pasi-tikėjimo gyvenimu.

Aš esu skaičiusi knygo-se, kaip gražiai aprašoma vaikų meilė motinai. Ji yra aukš-čiau už viską. Vaikas svarsto svetimųjų pasielgimus. Net apie tėvą jis gali pasakyti, kaip apie gerą ar blogą, apie gražų ar ne. Tik apie motiną

jis negali nieko pasakyti, nes ji aukščiau kritikos. Ji yra mo-tina, ir tai yra viskas. Toji są-voka yra tokia pilna ir tokia skirtinga nuo bet kurių kitų, žodžiais išreiškiamų, kad jai ne-reikalingi jokie papildymai.

Kokių gražių eilėraščių po-etai yra sukūrę apie motinos meilę! Skaitydama aš jaučiu savyje visų tų jausmų atgarsį. Ir suprantama. Aš nė valan-dėlės nebūčiau, kad aš savo motiną mylėjau, tik, deja, ne taip romantiškai. Aš sakau, deja, nes nuosirdžiai norėčiau dabar, kada mano motina jau seniai yra mirusi, nešioti savy-ję atsiminimą, kaip šventąjį pa-veikslą. Norėčiau, kad ji būtų atitrukęsi nuo tų visų kas-dieniškų smulkmenų, kurių fo-ne aš jau dabar matau kaip pap-rasčiausią žmogų, judantį ir kalbantį, o ne kaip jausmą, be jokio pavidalo.

Mano motina buvo nelies-a, bet menkos sveikatos. Pagal metus jos veidas atrodė per se-nas. Teisingai yra sakoma, kad juoktis yra sveika. Mano mama retai juokėsi ir gal todėl per greitai senė. Nuolatiniai rūpesčiai ardė jos sveikatą. Priklausiusi buvo tai, kad ją per-bloškiančios priežastys atrodė man nepakankamos. Aš bu-vau įsitikinusi, kad tūkstančiai moterų, net blogesnį gyvenimą turėdamos, jaučiasi daug lai-mingesnės. Nenoromis aš da-riau išvadas, kad žmogus tik-rai yra savo laimės kalvis. Ka-da kas vargsta dėl išorinių prie-žastų, jam galima pagelbėti, pakeičiant gyvenimo sąly-gas. Bet kuo aš galėjau pagel-bėti savo motinai, kuri pergy-

vendavo nesamus vargus, o esa-mo džiaugsmo nejausdavo? Man sunku prisipažinti, kad nekartą į ją prislėgtą aš esu žiūrėjusi su apmaudu.

Aš buvau visai kitokia. Aš buvau judri ir nerūpestinga. Net pati stebiuosi, kaip aš gal-ėjau tokia išaugti. Gal buvau nusidavusi į tėvą? Bet ir jis ne-buvo nei gyvas nei energingas. Žmogus senėja ir keičiasi. Taip ir mano motina jauna tu-rėjo būti žymiai kitokia, tačiau aš netikėjau, kad ji būtų buvu-si tokia, kokia aš buvau. Aš skaičiau knygo-se, kaip didelės nelaimės žmogų parbloškia. Gal ir mano motiną dar jaunat-vėje buvo koks įvykis pritren-kęs, bet iš jos pasakojimų aš nieko panašaus negalėjau at-spėti. Gyvenimasėjo paprastai ir vienodai, o vis dėlto atrodė, lyg kokia nelaimė ar nuodėmė-ties jos galva kybotų, neduo-dama nei ramiai užmigti, nei ramiai pabusti.

Štai kodėl, kada mano moti-na susirgo ir galima buvo spė-ti ją mirsiant, aš šventvagiškai pagalvojau, kad mirtis išgelbs-ti nelaimingą žmogų...

Mano motina mirė, kai aš bu-vau šeštoje klasėje. Man jau buvo septyniolika metų. Aš ma-žai verkiau, bet sukrėsta bu-vau iki pat pagrindų. Tik ma-no savarankiškas būdas pagel-bėjo man išlaikyti pusiausvy-rą. Todėl motinos nebuvimas neišmušė manęs iš gyvenimo vėžių, nors ir prie šeimos nelai-mės prisidėjo namų rūpesčiai, kurie, didele dalimi, dabar už-gulė mane. Brolis Algirdas bu-vo vos dvylikos metų. Daug

kur aš turėjau atstoti jam mo-tiną.

Tėvas surado ateinančią tar-naitę. Ji patvarkydavo kamba-rius ir virėdavo pietus. Visa ki-ta pasitardami tvarkėme aš su tėvu.

Pirmas didesnis pasikeitimas buvo Algirdo persikėlimas mie-goti į tėvų kambarį. Iki šiol jis miegodavo valgomajame, aš turėjau savo atskirą nedidelį kambarėlį, o trečias mūsų bu-to kambarys buvo tėvų miega-masis. Gal todėl, kad buvo tru-pūt nepatogu, kas vakaras klo-ti sofą, o gal tėvui vienam pa-sirodė neįauku, — žodžiu jis pasivadino mano brolių į savo kambarį. Miegamojo baldai buvo perstatyti ir tėvų lovos perskirtos. Aš su kartumu pa-galvojau, kad — ir brangiau-siam žmogui išnykus — sprag-s nepasilieka. Tarpas kaip nors kitaip užsipildo, ir vėl gy-venimas eina, kaip niekur nie-ko.

Metus laiko mano gyveni-mas buvo apmiręs. Aš nesilankiau į pasilinksminimus, iš-šokus, vengiau didesnės kom-panijos, nors pavieniui su sa-vo draugėmis ir su pažįstamais susitikdavau. Nuo teatro ir ki-no taip pat ir pirmais mėne-siais neatsisakydavau. Vietoj buvusius pramogų daugiau lai-ko reikėjo skirti namų dar-bams, kurie vis dėlto manęs ne-kiek neprislėgė. Žmogų kanki-na nepasitenkinimas, kada jis per daug svarsto: kodėl šitaip, o ne kitaip, kodėl aš turiu dirb-ti, o ne kitką. Nebūdama įlinkusi į svarstymus, aš dabar sau galvos nesukau. Jei reik-jo dirbti, aš ir dirbau be jokių

abejonių. Taip turėjo būti. Mintis, kad štai, baigusi dar-bą, aš būsiu laisva, mane dau-giau džiugino, negu galėjo slė-gti nepasitenkinimas, kad reikia dirbti.

Kada baigėsi mano gedulas, aš vėl, nors ir be staigių šuo-lių, įsijungiau į nerūpestingą jaunimo šėlimą. Septintos kla-sės mokslasėjo į pabaigą, aš buvau jau suaugusi mergina, durys visur man buvo atviros, ir ašėjau, nes gyvenimas ma-ne traukė.

Kiekviena gimnazijos drau-gė turėjo bent dešimtį pažis-tamų, kuriuos greitai mes vi-sos pažindavome. Ir kada tie pažįstamųjų pulkai pasiskleis-davo po miestą, jų galėdavai sutikti visur: kiekvienoje gat-vėje, kiekvienoje kavinėje, prie kiekvieno kino ir net ant kiekvieno alėjos suoliuko. Tik spėk dairytis ir sveikintis. Vie-nas tik kepurę pakėlė ar linkė-ti, kitas žodžiais pasveikina, nusišypsuoja ar net vardu pava-dina. Dažną aš ir pati prakal-bindavau. Su vienu teatre bū-ta, su kitu šokta, čiuožta. Kiek vienas jų kitoks, bet visi jauni. Dar ir šiandien Kaunas stovi mano akyse, kaip jaunimo mies-tas. Neskaitant gimnazijų ir universitetų, kiek daug dar ja-mės kitų mokyklų. Pagaliau ir įstaigose dirbo nemažai jaunų žmonių. Kada man teko vė-liau iš Kauno išsikelti, aš tik-rai pasigedau jaunimo. O gal čia buvo kaltas utapimas, kad aš pati nebepriklausiau prie jaunųjų.

Susisiekti su visu Kaunu bu-vo labai paprasta: bute mes tu-rėjome telefoną. Iš pat mažų dienų aš buvau papratus juo

„ZEMĖS RANKOSE“

„Nepriklausomos Lietuvos“ bendradarbis modernus poetas Balys Rukša išleidžia savo kūrybos knygą — „Žemės rankose“.

Knygoje įdėti 69 eilėraščiai. Šis trečiasis jau Kanadoje poezijos leidinys yra iliustruotas originalaus talento dailininko J. Bakio.

Leidinyje žada skaitytojams pasirodyti gegužės mėnesio paigoje. Lauksime.

VYTENIO NUOTRAUKŲ RINKINYS — „RAUDONŲ ŽVAIGŽDŽIŲ“

Per penkiasdešimt fotografijų iš 1941 metų bolševikų teroro Lietuvoje! Paaiškinamieji parašai — anglų ir lietuvių kalbomis. Tai didžiausias šios rūšies vienoje vietoje sugrupuotas nuotraukų rinkinys, su talpintis 32 puslapių knygutės formoje, su spalvuotu viršeliu, simbolizuojančiu raudonosios žvaigždės slėgimą Rytų Europą. Čia vaizdine forma, vienu ypu, nuplėsiama bolševizmui kaukė. Tai vaizdas autentiškų dokumentų rinkinys, parodantis bolševizmo klastą ir varojamus metodus. Tinka kaip tiems, kurie neturi daug laiko knygoms, bet ypač tiems mūsų subolševikėjusiems tautiečiams, kurie netiki knygų aprašymams ir pasakojimams. Rasi čia jie turės progos pamatyti, kokią tiranią remia ir užstoja. Gi tremtiniai, po visą pasaulį pasklidusiems ir darbo žmonių mases išsiliejuusiems šis dokumentų — fotografijų rinkinys neretai bus naudinga turėti po ranka, kai su svetimaudiais iškyla kalbos, komunizmo liečiančiomis temomis.

Fotografijų rinkinio kaina — 75 c. Galima užsisakyti per šio laikraščio Spaudos skyrių. Rekomenduojama visiems įsigyti!

ČIURLIONIEČIŲ ANSAMBLIS.

Pittsburghe Čiurlioniečių ansamblis balandžio 30 d. turėjo du koncertus, kurie sutraukė apie pusantro tūkstančio publikos ir turėjo didelį pasisekimą.

„VILTIS“ — Vol. 8. Gegužės — birželio mėn. 1950 metų (Adresas V. F. Beliajus, 1028 E. 63rd St., Chicago 37, Il. U. S. A.).

— Lietuvoje įsteigtas didelis skaicius beraščių mokyklų. Jose mokomi iš Rusijos atgabenti rusai analfabetai.

naudotis. Man būdavo taip smagu kam nors paskambinti arba kam atsakyti, kad net suaugusi aš neatsisakydavau nuo to malonumo. Prisiminsiu kokią draugę, kad ir jokio reikalo į ją neturėčiau, žiūrėk ir pasiskambinu. Telefonas buvo prie manės daugiau galėti, daugiau pasiekti, negu žmogaus įėjimo leidžia. Vaikiška ar ne, bet toks pajautimas maloniai mane dirgino.

Aštuontoje klasėje tarp mergaičių vis aktualesnė darėsi ateities tema. Ką kas darys, kuo kas bus. Draugės mane klausinėdavo, ką aš esu numačiusi. Kada ruikėdavo daugiausia iniciatyvos ar drąsos, klasėje, aš dažnai pirmaudavau. Jos ir dabar man orientuotis pagal mano pavyzdį. Tačiau aš atsiskindavau, kad dar nieko ne sugalvojusi. Jos man netikėdavo. „Tu tik slepiesi“, sakydavo. „Aš gindavau“. Ir tikrai aš neturėjau aiškesnio nusistatymo. Kada ateis laikas, tada ir pamatysiu. Tokia buvo mano mintis.

Viena kita mergaitė, atidengdama savo sumanymus, klausė mano nuomonės ar patarimo. Aš kritikuodavau arba pritarėdavau, surasdama tam argumentų. Bet kada tik paklausdavau apie mane pačią, aš atsiskindavau bet ką svarstyti.

Mokiausi aš vidutiniškai, nors bendra nuomonė buvo, kad aš buvau gabi. Aš neturėjau silpnybės gaudyti gerus patarimus, todėl pamokoms parengti aš skyrčiau kuo mažiau laiko. Veltui mokytojai stengėsi mums išaiškinti, kad mes turime mokytis ateitį, jie mus gaudė pasakodami,

Susiorganizavo Windsoro lietuviai

Windsor, Ont. Balandžio 23 d. Benjamin Ave. p. Viktoro Kirkiausko namuose įvyko 34 lietuvių susirinkimas įsteigti Kanados Lietuvių Bendruomenės Windsoro skyrių. Nors miestas nemažas ir iniciatorių netrūko, bet per mažai skaičių esant lietuvių iki šiol nebuvo imanoma toks skyrius įsteigti. Tiesa, nemažai yra lietuvių senesnės emigracinės kartos, bet iki šiol dėl kai kurių jų pažiūrų mums buvo nepakeliui.

Pirmas į susirinkusius prabilo p. Zatorskis. Apibūdindamas organizacijos reikšmę, kvietė istoti nariais ir KLB. Visi entuziastingai pritarė ir tuo skyriaus steigimas įvyko.

Į laik. komitetą išrinkti: Edv. Zatorskis pirmininku ir p. l. Stankevičiūtė ir Mockus nariais.

Į reviz. komisiją inž. Paškevičius, p. Dumčius ir p. Lapinskas.

Į minėjimų ir pramogų komisiją: pp. Mištautas, Sasnauskas, Zatorskienė, Baleišis ir Banionis.

Nors skyrius neskaitytinas nariais, bet kupinas energijos o ypač jaunesnieji, ir jų pastangom jau spėta suruoti Motinos Dienos minėjimas.

Dėl visų patogumų, minėjimas suruostas gegužės mėn. 6 d. (šeštadienį) po pietų Marijos ir Antano Skeiverių namuose.

Minėjimą atidarė pirm. Zatorskis, apibūdindamas minėjimo reikšmę. Į garbės prezidiumą jis pakvietė seniausius motinas: iš senųjų emigrantų Kuncaitiene, ir naujųjų Kisielienę ir Ašoklienę.

P. l. Stankevičiūtė skaitė pasiskaitę apie motiną ir p. Baleišis priminė motiną, spaudos draudimo laikais.

Visos motinos buvo apdovanotos gyvomis gėlėmis ir seniausiam motinai įteikta dar atskira dovana.

Mažametė Mockutė ir Ašoklytė padėkavo duetą ir dar trys berniukai — daugiau eilėraščių. Oficialioji dalis baigta Tautos Himnu.

Po to buvo pobūvis.

Į minėjimą atvyko apie 100 dalyvių. Buvo keletas ir iš Detroito. Buvo nuostabu, kad atvyko ir nuolatiniai „Liaudies Balso“, skaitytojai.

Padėką priklauso p. p. Marijai ir Antanui Skeiveriams už davimą pasinaudoti nemokamai sale.

kaip suaugę žmonės gailisi vel tui praleisto laiko, kada klaidą atitaisyti būna per vėlu. Aš mokiau tik tiek, kiek reikėjo pereiti iš klasės į klasę. Pusia juokaudama, pusiau rimtai, aš įtikindavau ir kitas mergaites, kad jokiū būdu neverta smegenų džiiovinti: kas žino, kas ateis iš bus reikalinga. Be to, pats gyvenimas rodo, kad gimnazijos žinios lieka niekur nepanaudotos ir nepritaikytos, nebent mokslui tęsti.

„Tu rengiesi tėti, kad nebeneri mokytis“, užklupo mane mergaitės. Aš visai nesi-gyniau. Kodel gi ne? Jos pasensiančios besimokydamos, o aš iš karto būsiuanti ponija. Tegu mokosi vyrai, jie turi duoną uždirbti. Ir man pragyvenimą parūpinsis vyrai. Kam dar man mokytis? Mergaitės nežinojo, ar aš juokiuosi, ar rimtai šneku, o man buvo didžiausias malonumas, kada man pavykdavo ką nors tuo įtikinti, kuo aš ir pati netikėjau.

Dėl mano sumanymo ištėkėti jas lengva buvo suklaidinti, nes nei viena mano draugė tiek su vyrais nebendradavo, kiek aš. Pradedant gimnazistais, baigiant studentais ir baigiant mokytojais. Aš nevengdavau viešumo, nes man smagu būdavo, kad draugės man pavydi. Dažnai jų turėjo kokią garbintoją, bet ne tokią pasirinkimą, kaip aš. Ne vienas iš jų galvojo apie vedybas. Vienas kitas apie tai net prasitardavo, bet viską juokais priimdavo. Man atrodė, kad tai ateis savaime, bet tik negreitai, kada aš būsiu visai kitokia.

(Bus daugiau)

Teko nugirsti, kad valdyba jau ruošiasi, kiek leis aplinkybės, plačiau paminėti mūsų Tautos tragediją, kuri ištiko birželio mėnesi. Energijos ir sekmės vadovybei.

J. Ražauskas.

NOVA SCOTIA — GALIMYBĖ IŠKURTI ŽEMĖS ŪKYJE.

1950. V. 4. per CBC radiją, laike spaudos apžvalgos, korespondentas iš Ottawos padarė trumpą pranešimą dėl įsikūrimo žemės ūkyje Nova Scotia srityje.

Kaip jis praneša, ši kartą manoma atgabenti iš Olandijos ar kitur ūkininkų, bet duodama galimybė tiems, kurie yra išbėgę Kanadoje vienerius metus, nusimano apie žemės ūkį ir turi turėti, kaip jis sako, gryna.

Tarp kitko pažymėjo, kad ne vien naujieji emigrantai, bet ir kanadiečiai gali ta progą pasinaudoti.

Informacijų reikalais kreiptis į Emigracijos biurą Ottawoje arba Nova Scotia žemės ūkio departamentą.

Manyčiau, kad tuo turėtų pasirūpinti KLCT ar KLB — LOK, t. y. gauti pilnas informacijas dėl įsikūrimo ž. ūkyje, nes čia svarbiausia yra suteikiamos tam tikros lengvatės, kurių detalai nepaskelbė.

St. Noreika.

1-MOS GEGUŽĖS DEMONSTRACIJOS DRUMHELLER MIESTE.

Drumheller, Alberta. Drumheller miestas su keliais aplinkiniais mažesniais miesteliais, yra anglies pramonės apylinkė. Gegužės pirmos dienos proga buvo suruosta angliakasių demonstracija. Reikia pastebėti, kad iš angliakasių tarpo yra, kad ir mažuma, komunistų. Komunistų pasižymi daugiausia vengrai. Jie nesivadina komunistais, bet „progresyviais“ — „Labor Progressive“. Todėl 1-mos gegužės demonstracijoms jie buvo pasiruošę ir komunistinių plakātų, kaip:

Siuntiniai

i Sov. Rusiją

Siunčiame senus ir naujus daiktus, vaistus, Streptomyciną.

Reikalaukite informacijų: Emso Parcel Co, 1823 Lincoln Ave., Montreal, Tel: WE 5251

Mes vieninteliai Kanadoje turime betarpi Rusijos vyriausybės agentūros Intrust įgaliojimą.

PARDUODAMA

Užkandinė (light lunch), sodos baras, laikraščiai, knygos, žurnalai, rašomoji medžiaga, gerimai, hamburgeriai, hot dogs ir t. t.

Ilgametė nuomos sutartis. Pigu!

7661A Central St.,

Ville Lasalle.

LIETUVISKA VALYKLA

Valome, prosijame, dažome ir sutaisome vyriškus ir moteriškus rūbus. Be to, prosijame vietoj laukiant. Paimame iš namų ir pristatome atgal.

Darbas atliekamas sąžiningai ir tvarkingai.

5945 Park Ave — Montreal, Tel. GR 9719.

Lietuviška moteru kirpykla

Daro šukavimą, pusmetinius ir trumpalaikius frizavimus, dažymą ir kt.

Sav. BIRUTE DODONAITE (B. M. Dodon)

2521 Centre St., Montreal. Tel. FI 0208

„Stop Discriminate Against the Soviet Union“. Arba „Recognize People's China, Ant Up Trade With These Countries“ ir panašūs. Susirinkus demonstrantams į paskirtą vietą pradėti demonstraciją, tuoj pasirodė policija ir nurodė visus bolševikiškus plakatus.

Demonstracija įvyko be jokių bolševikiškų plakātų, tik kaip po angliakasių demonstraciją. Plakatai buvo tik tie, kurie tinka angliakasiams.

Demonstrantai perėjo didesnes Drumheller centrinės gatvės į ledo čiuožimo labai rimingą pastatą. Ten buvo sakomos prakalbos nuo trijų partijų, būtent: „Progresyvių“ arba bolševikų. Social Credit ir C. C. F. Juokingiausia buvo iš bolševiko kalbėtojo, kuris nusiskundė, kad policija neleido nešti bolševikiškų plakātų, ir ketino siųsti delegaciją pas policijos viršininką, kaip protestą už neleidimą nešti tų bolševikiškų plakātų. Toliau nusiskundė, kad prieš porą mėnesių buvo nusiuntę delegaciją į Ottawą pas atitinkamus valdžios organus su kokiais ten bolševikiškais reikalavimais, bet minėtieji valdžios organai atsiskarė su jais kalbėti.

C. C. F. kalbėtojas kalbėjo priešingai ir pasmerkė bolševizmą kaip darbo žmonių klasės priešą ir prašė angliakasių

priešingai ir pasmerkė bolševizmą kaip darbo žmonių klasės priešą ir prašė angliakasių

LETHBRIDGO LIETUVIAI VEIKIA

Nuo 1950. 4. 29. naujoje Lethbridge'o sporto halėje įvyko įvairių sporto šakų sekcijų pasirodymas, kur lietuviai atstovavo stalo tenisą.

Mūsų trejetukas: V. Tuliauskas, V. Arelis ir M. Atkočiūnas, čia pat Albertoje su lygiu neturi. Jie žaidžia už Lethbridge'o miestą.

Gaila, kad buvo pavėluotai gautas pranešimas dėl įvykstančių varžybų Edmontone, iš aiškinti Alberto provincijos čempionui.

Be įvairių sporto šakų pasirodymo, pasirodė įvairios tautybės su savo tautiniais šokiais.

Čia vėl lietuviai beveik be jokios konkurencijos geriausiai pasirodė.

Vos tik tepradėjo šokti „Žigelį“, publika (per 2.000) pradėjo kelti ovacijas. Atrodo, jie dar nepamiršo mūsų iš Miustrel Iloh 1950 pasirodymo.

Garbė mūsų tautinių šokių grupei.

Buvęs KLT sk. sekretorius, šalintis nuo bolševikiškos žalios propagandos, kalbos buvo vienu kitiems griežtai priešingos, bet incidentų bei nesupratimų neįvyko.

Lietuvos Piliakalnis, St. Noreika.

rus J. Ryckis ir išdininkas ir kartu skautų draugovės draugininkas Vl. Rušas išvyko laimės ieškoti į Ontario. Jiems KLT sk. nariai suruošė „netikėtą“ išileistuves. Mes, KLT sk. nariai, jiems linkime gero pasisekimo ir reiškiamo širdingą padėką už nuveiktą darbą organizaciniame bare.

Skautų patrono, šv. Jurgio dieną lankėsi kunigas tėvas Kulbis. Pamaldų išklausyti susirinko beveik visi Lethbridge'o ir iš apylinkių, lietuviai. Po pamaldų, beveik visi susirinko pietų pas p. p. Arelius - Rojus, kur buvo padainuota, pasiūnėta ir po skaniai pagamintos užkandos nugerta alučio. 3 val. p. p. buvo rodomas lietuviškas filmas, gautas, KLT sk. pirmininko M. Petručio iniciatyva, iš JAV. Filmą pasiūlė atvyko svečių ne iš Calgary ir Edmontono.

Greitu laiku KLT sk. nu mato suorganizuoti KLB — A LOKą.

Kas dėl darbo, tai šia pietinėje Albertoje, yra paklausa dėl žemės ūkio darbininkų, nes čia žemės ūkis yra gerai išsivystęs.

Dėl informacijų kreipkitės: M. Petrulis, 110 — 3 Ave S. Lethbridge — Alta.

PHARMACIE MONTREAL

Turite giminii ar draugu,

kencianciu nuo ligu

jusu gimtojoj saly?

PALENGVINKITE JŲ KANCIAS PASIŪSDAMI JIEMS VAISTŲ IR MEDICINIS-

KŲ REIKMENŲ.

ATSILANKYKITE PAS MUS ASMENISKAI ARBA RAŠYKITE MUMS SAVO GIMTĄJĄ KALBĄ. KREIPKITĖS PAS MISS MARIA MICHAILOW, BAIGUSIĄ FARMACIJOS MOKSLĄ BEIRUTE, J.A. VALSTYBĖSE. JI YRA SPECIALIAI PASKIRTA JUMS ASMENISKAI PATARNAUTI JŲSŲ GIMTĄJĄ KALBĄ.

MES TURIME PILNUS RINKINIUS AUKSTESNĖS KOKYBĖS EUROPIETISKŲ GAMINIŲ, TAIP PAT STREPTOMYCINO, PENICILLINO IR ĮVAIRIŲ SERUMŲ

RECEPTAI MŪSŲ SPECIALYBĖ

MONTREAL PHARMACIE

916 ST. CATHERINE EAST, MONTREAL, P. Q.

Savininkas — vaistininkas C. E. DUQUETTE.

DIDŽIAUSIA PASAULYJE VAISTŲ KRAUTUVE

HA. 7251 DIENĄ IR NAKTĮ HA. 7251

JOE HAVER Radio Tarnyba

Taisomi visų rūšių aparatai.

TELEFONAS Randolph 4708.

63 ST. CLAIR AVE. EAST. TORONTO.

LIETUVISKA BALDU KRAUTUVE IR DIRBTUVĖ. PARDUODAME GATAVUS, PRIMAME UŽSAKYMUS IR PATAISYMAS.

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO 899 BLOOR ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438. SAV. J. KAMICHAITIS. PATARIMAI VELTUI

Mesine ir maisto produktai

SAVININKAS JUOZAS PAPLAUSKAS

1918 FRONTENAC, MONTREAL

TEL. FA 0209

Renka darbininkus Aliaskon

Sault-Ste-Marie, Ont. Prieš keletą dienų mūsų miestam buvo atvykę vienos amerikoniškos bendrovės atstovai, kurie ieškojo darbininkų kelių ir aerodromų statymui Aliaskoje. Kadangi pas mus nedirbančių kaip ir nėra o, beto, daug kas apie tai ir nežinojo, o gal suinteresuotų nebuvo, tai atrodo, niekam iš lietuvių su šiuo atstovu ir neteko kalbėti.

Tik iš kitų tautybių teko sužinoti, kad buvo statomos tokios sąlygos:

1. Pasirašyti darbo sutartį 1-riems metams.
2. Atlyginimas \$ 2 už darbo valandą, o po 3 mėn. \$ 2,50.
3. Už maistą, butą atskaitoma po \$ 1.50 už dieną.
4. Už kelionę į darbovietę (Aliaskon) apmoka bendrovė.

Be to, buvo primenama, kad teks dirbti šaltyje, nes Aliaskoje tik apie 4 mėn. nebūna sniego.

Atrodo, kad tokiais pasiūlymais turėtų susidomėti lietuviai, ypatingai viengungiai, ten kur yra nedirbančių. J. Sk.

ATSIRANDA DAUGIAU DARBŲ MIŠKUOSE

Hearst, Ont. Hearst sritis seniau buvo ypatingai turtinga geras miškais. Todėl čia yra gana daug medienų eksploatuojančių kompanijų: „Marathon Paper Mills of Canada LTD, Driftwood Lands & Timber LTD, Newaygo Timber LTD ir kitos.

Dabar darbai miške dėl sniego nuleidimo, kaip ir visad pavasarį, sustoję. Tik apie gegužės mėn. vidurį čia bus ypatingai didelis miško darbininkų — kirtėjų pareikalavimas.

Šiuo metu daug lietuvių yra be darbo ir ne visi turės galimybės jo greitai laiku gauti, — taigi patartina geros sveikatos vyrams, dirbusiems miške, šia proga pasinaudoti.

Popiermalkių nužievinimo zonas tęsiasi maždaug iki rugpjūčio mėn. vidurio. Per tą laiką neblogas darbininkas gali uždirbti \$ 500 — 600 grynais.

Praejusią vasarą man teko dirbti „Marathon Paper Mills of Canada LTD, Camp. 2. Bosas Mr. Haavaldsind. Stovyklos tvarka ir maisto buvome labai patenkinami.

Šiais metais jis turės naują campę ir suinteresuotieji darbu galėtų laisvai atsiklausti.

Taip pat Marathon Paper Mills of Canada LTD, Camp. 10. Hornepayne, Ont.; bosas Nick Tomkin turi dvi dideles

stovyklas, o taip pat ruošia daug šėkų 5 — 6 žm. Apie šėkas — geras miškas, arti ir dar kelių patiemis maistą gamintis. Geras kelias ir produktus privežtų trokui šėkų.

Už nužievinimą kortą (4 pėdų ilgio gabalai) bus mokama \$ 8 stovykloje ir \$ 8.50 — \$ 9.00 šėkoje. Jeigu susidarytų tokia grupė gautų šiek tiek daugiau pinigų pasidaryti.

Pasibaigus lupimo sezonui, darbai miškuose šiais metais bus tęsiami be pertraukos toliau.

MOTINOS DIENA WELLANDE

Welland, Ont. Wellandiečiai gegužės 7 d. suruošė Motinos Dienos minėjimą.

Vietos klebonas kun. Liauba atlaikė šv. Mišias už žuvusias dėl tautos laisvės motinas. Jis jautriais žodžiais pasakė pamokslą.

Po pamokslų K. L. B. Apyl. Laikinojo Komiteto kultūriniam reikalams atstovas P. Tamulėnas atidarė Motinos Dienos minėjimą — apibūdino jo reikšmę ir paprašė atsiminimų pagerbti mirusias motinas.

Paskaitą skaitė P. Blūžas, iškėlęs motinos reikšmę šeimoje ir valstybėje. Mokyklinio amžiaus vaikučiai padėklavo mamytėms skirtų eilėraščių. Minėjimas baigtas, Tautos himnu. (sk.)

REIKIA LIETUVISKOS MOKYKLOS

Welland, Ont. Neseniai susidariusiam KLB Apyl. Laikinojam Komitetui reikėtų susirūpinti Wellande ir apylinkėse gyvenančių mokyklinio amžiaus jaunuimui. Nesant lietuviškos mokyklos, vasaros atostogų metu reikėtų sudaryti sąlygas nors porą valandų savaitėje pamokinti vaikučius lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos bei geografijos. (sk.)

SUKURĖ GRAŽIA LIETUVISKĄ ŠEIMĄ.

Rodney, Ont. Gegužės 6 d. P. Jokūbas Ciperis ir p-lė T. Vieraitytė susituokė Wes Loren katalikų bažnyčioje. Vestuvių iškilmės įvyko jo tėvo ūkyje Rodney. Į vestuves buvo daug sukviesta apylinkės lietuvių. Iškilmės praėjo labai jaukiai ir linksmai. Jaunieji, jų tėvai ir neseniai išėjęsusi jų dukterė su vyru širdingai sve-

S. MAZULAITIS

Lietuviai siuveljas

Primu vyrų ir moterų drabužių užsakymus iš savos ir klijentų medžiagos. Vėliausios Europos ir Kanados mados. Kaina prieinama.

6920 Monk. Blvd. Ville Emard, Montreal, Tramvaj. 36

Auksta kokybė -- zema kaina

Siuntiniai į visus Europos kraštus išskyrus SSRS

per US Parcel Post.

Užsakymuose prašoma rašyti AIŠKIAI siuntėjo ir gavėjo adresą, pakieto numerį ir jo kainą.

STANDARTINIAI PAKIETAI:

Kaina amerikoniškais doleriais

2 sv. dešros Saliami	Nr. 1	5 sv. kiauš. taukų	Nr. 4
2 sv. kiauš. taukų	\$	2 sv. rūkytų lašinių	\$
2 sv. maltos pup. kavos (skardinėse po 1 sv.)	6.10	1 sv. deg. pup. kavos	5.95
2 sv. cukraus		1 sv. arbato (Lipton)	
1 sv. džiov. vaisių		3 gab. tualet. muilo	
2 sv. rūkytų lašinių	Nr. 2	1 sv. malt. pup. kavos (skardinėje)	Nr. 5
1 sv. kiauš. taukų		1 sv. kakao	\$
2 sv. maltos pup. kavos (skardinėse po 1 sv.)	\$	1 sv. arbato (Lipton)	5.85
1 sv. cukraus		1 sv. pien. šokolado (plytelėmis)	
1 sv. pien. šokolado (plytelėmis)	5.65	2 sv. cukraus	
2 sv. cukraus		1 sv. džiov. vaisių	
2 sv. malt. pup. kavos (skardinėse po 1 sv.)	Nr. 3	1 sv. sūrio	
1 sv. kakao		2 sv. alyvos (Mazola)	
1 sv. džiov. vaisių	5.30	1 sv. kiauš. taukų	Nr. 6
2 sv. cukraus		1 sv. rūkytų lašinių	\$
2 sv. kiauš. taukų		1 sv. malt. pup. kavos (skardinėje)	4.45
		1 sv. cukraus	
		1 sv. pien. šokolado	

MUSU SPORTAS

VYTIS — MASSEY HARRIS 2 : 2 (0 : 1)

Gegužės 12 d. įvykusios rungtynės tarp tremtinių lietuvių futbolininkų ir gerai susižaidžiusio anglų klubo atnešė didoką susidomėjimą vietinėje Toronto visuomenėje. „Vytis“ senjorų komanda, sekmingai perkopusi pirmąjį pirmenybių klytį, ši kartą priešininkų gavo vieną iš stipriausių pirmoje divizionoje esančių vienetų.

Rungtynės prasideda didoku tempu, kuriame vyrauja kanadiečiai. Jų dažnesni žygiai užtikrintai stabdomi lietuvių gynimo, kuriame pasiūkiojančiai dirba V. Akelaitis, J. Žukas, J. Gojkas ir kiti. 14 minutę anglų prasižėjęs centro puolėjas nukreipia sviedinį į vartų kampą ir Massey Harris veda 1 : 0 rezultatu, kuris po truputį išsilyginančiame žaidime išsilaiko iki puslaikio pabaigos.

Čius vaišino ir linksmino. Skambėjo lietuviškos dainos. P. Ciparių šeima į Kanadą atvyko praėjusiais metais ir dėl savo darbštumo ir sugebėjimų jau nusipirko gražų tabako ūkį ir gražiai jame tvarkosi.

Dalyvavęs.

ZMONĖS IEŠKO DAUGIAU ZMONIŲ

Daug Kirkland Lake lietuvių palieka darbą kasyklose ir vyksta į pietus, kadangi čia kitokių darbų nėra.

Ir taip mažą Kirkland Lake lietuvių koloniją dar sumažėjo, išvykus į Torontą jos veiklesniems nariams Al. Kairiui ir Ant. Juozapavičiui.

Edmundas.

TR. 8112

Skaniai užkąsite, atsigersite gaivinančių gėrimų ir pasiklausysite plokštelių muzikos

LIETUVIŲ SVETAINEJE

pas BRONIŲ JAZOKĄ

7682 Edward St., Ville Las Allé

KRIMINALINĖ AR CIVILINĖ BYLA?

MES SUTEIKAME JUMS

TEISINĖ - KALBINĖ PAGALBA

Surandame geresnį darbą. Tarpininkaujame namus perkant ir parduodant. Parūpiname paskolą ir apdraudą. Atstovaujame įstaigose ir įmonėse. Sudarome dokumentus bei patvirtintus vertimus. Giname lietuvių interesus Kanadoje ir kituose kraštuose. Jums patarnavimus atlieka teisininkai ir kalbininkai, studijavę Š. Amerikos bei Europos universitetuose.

JONAS JUŠKAITIS

108 St. George St., Toronto, Ont., Canada, Tel. KI 1494
Skyrius: 750 Dundas St. W., Toronto; Tel. WA 0006

cūzijos krepšinio gyvenimo išpučiais ir tuo pačiu perduoti juos skaitytojams.

— Kaip atrado Prancūzijos krepšinio organizacija!

— Organizacinis aparatas Prancūzijoje yra nepaprastai didelis. Kraštas yra padalintas į apygardas, kurioms vadovauja komitetai, susideda iš 20 — 30 žmonių. Visi komitetai tiesiogiai priklauso Krepšinio Federacijai. Didesnės apygardos, savo ruožtu dar dalinasi į smulkesnius skyrius. Ši milžiniška organizacinė aparatūra pateisina apie 200.000 registruotų krepšininkų ir nepaprastai komplikuoja pirmenybių sistemą.

Aukščiausią klasę, vad. „Division National“ sudaro 16 komandų, padalytų į dvi grupes. Iš kiekvienos grupės, dvi pirmosios komandos žaidžia finalinius susitikimus, visų klasių, Prancūzijos meistro vardui išaiškinti. Iš kiekvienos grupės, dvi paskutiniosios, atkrenta į „Exellence“ klasę. Ją sudaro 48 komandos, padalytos į 8 grupes. Kiekvienos grupės, dvi pirmosios žaidžia toliau, kad iš jų 4 įeitytų „Division National“.

Iš „Exellence“ klasių, dvi paskutiniosios, atkrenta į „Honneur“ klasę. Šioje klasėje turi teisę dalyvauti visos komandos, tačiau didesnė dalis, nesitiekdama patekti į aukštesnę klasę, ar dėl finansinių sunkumų, šiose pirmenybėse nedalyvauja. Šiame sezone, komandų skaičius siekia per 500. „Division National“ ir „Exellence“ klasių pirmenybės vyksta tašų sistema, po du ratus, tuo tarpu „Honneur“ klasėje jos yra vykdomos vieno minuso sistema. Taigi, tenka mažiausia iš eilės laimėti 6 — 7 rungtynes, kad patektum į Excellence klasę. Atrodo, kad labai nedaug, tačiau tenka prisiminti, kad šios klasių rungtynės vyksta aukštesnė, kurios šiuo metu yra labai blogos ir svarbiausios — nepaprastai ališki teisėjai, kuriuos ir mūsų rinktinėi (tremties — Kbr.) per gastrolietas Prancūzijoje teko gerai pažinti.

Be to, kiekviena apygarda praveda savo pirmenybes ir net 5-kių klasių, neskaitant jaunių, jaunučių, vaikų, bei moterų klasių. Reik pripažinti, kad visi, pradedant 10 m. ir baigiant 50 m. amžiumi, turi savo pirmenybių klasę ir šiose žaidynėse dalyvauja.

— Koks, šiuo metu, yra

Kbr.

Prancūzijos krepšinio lygis?

— Žaidimo lygis čia nėra aukštas, nors Prancūzija, savo istorijoje yra pasiekusi pažymėtinų rezultatų, kaip pav., pergalė prieš garsiąją Lietuvos rinktinę ar paskutiniuose olimpinuose žaidimuose, pralaimėjimą tik finalo Amerikai.

Iki 1945 m. žaidimo stilius čia buvo pietietiškas — gaivališkos, dar mažiau taktikos, pagrindo — nepaprastai greitis, suoliai ir metimai. 1945 m. Prancūzijos krepšiniui prasidėjo nauja epocha, kai Mr. Ruzgas (Mūsų rinktinės žaidėjas, dabar esąs Ispanijoje — Kbr.) perėmė rinktinės treniravimą.

Išvyko persilaužimas linkme moderniojo, amerikoniško krepšinio. Tai išaukė krizę, kuri iki šiol vis tebesitęsia, tačiau per keletą metų ši krizė baigsis, ir Prancūzija bus sunkiai įveikiama Europoje.

— Ar krepiamas dėmesys į prieauglį?

— O, taip, nes kaip minėjau, Prancūzijoje jaučiama krizė, kuri greitai baigsis, kada gi visų prancūzų akys yra atkreiptos į jaunimą.

Jis čia suskirstytas į 3 grupes: a) vaikai 10 — 14 metų, b) jaunučiai 15 — 17 m. ir c) jauniausi 17 — 19 m. Kiekviena grupė turi savo atskiras pirmenybes, neskaitant daugybės draugiškų rungtynių, kurias jie žaidžia prieš kiekvienas svarbesnes suaugusiųjų rungtynes. Visi jie yra vadovų, menedžerių bei trenerių priežiūroje. Yra malonu stebėti, su kokių entuziazmu jie seka nurodymus, bei vyksta rungtynėse arba bando išmokyti kokią judesį, matytį suaugusio metime. Jie, ateityje, Prancūzijai tikrai gėdos nepadarys.

— Ar daug esama užsieniečių krepšininkų Prancūzijoje?

— Kaip ir Prancūzijos futbolas, taip ir krepšinis yra gausus užsieniečiais, iš įvairių Europos kraštų rinktinė. Kaip Ruzgas davė moderniojo krepšinio pagrindus rinktinės žaidėjams, bei didesniems klubams, taip ir užsieniečiai, išsiskleidę po visą Prancūziją, tai skleidžia plačiose masėse.

Baigdamas turiu pasakyti, kad šio sporto lygis vis kildamas, populiarina šią sporto šaką, pritraukdamas kasdien vis didesnę žiūrovų būrį, kurio skaičius šiandien siekia jau nebe šimtus, bet tūkstančius.

— Koks, šiuo metu, yra

Kbr.

Lietuviai laikrodininkas, turįs ilgametę praktiką,

ZUKAS ANTANAS

1064 Riverview Ave., Verdun, Montreal, Que. Tel. TR 5929, priima pataisymams įvairius laikrodžius. Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Kainos žemesnės, kaip kitur. Už pataisymus garantuoja. Kreiptis vakarais po 6.30 val.

2450 ST. CATHERINE E. — — — MONTREAL
Viena minutė kelio nuo Lietuvių Klubu

MIKE GROCERY

SAV. MIKAS REINETAS TEL. CH. 0989
Alus. Didžiausias įvairių prekių pasirinkimas. Geriausia vieta siuntiniams paruošti siuntimui į Europą. Vietoje supakavimas ir pašto patarnavimas be atskiro atlyginimo.

Jei Jums reikalingas elektrinis darbas šaukite

VIRBALL ELECTRIC REG'D

TEL. DO. 3655

Lietuvis Elektros Kontraktorius

Darbas garantuotas — Greitas patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymai bei pataisymai
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis

Savininkas: STASYS VIRBALAS, TEL. DO. 3655

816 JEAN TALON, W, MONTREAL

LAROSE & LEFEBVRE

Nejudomas turtas.

Lietuviai atstovai A. ŽARNAUSKAS (A. J. Zarnon).
Sąžiningai patarnaujame lietuviams, perkant bei parduodant namus ir visų rūšių būstus.
Duodame išsimokėjimui su 1 ir 2 mortgage.
2057 St. James St. W., Montreal. Tel. WI 0227
(Dieną ir naktį)

REIKALAUKITE MŪSŲ KAINORASČIŲ!

HONEST AID, REG'D

456 West 63rd Street, Chicago 21, Ill. Telefonas Wentworth 6-4107.

Atsisaukimas į Montrealio ir apylinkes lietuvius

Kiekviena gyva būtybė turi savitą pasaulį, kuriame, lig ne lyginant rate, daro įvairius posūkius. Bet kokia pašalinė jėga, kuri bando tą pasaulį paveikti arba sugriauti, visu smarkumu yra puolama, norima jos atsikratyti.

Arčiau pasidairius, gyvame pasaulyje pamatysime begales labai karžygiškų ir mums mažai, ar nevisai suprantamų reiškinų, kur jėga, griauianti jų gyvenimą ar norinti nužudyti palikuonis tėvų mirtimi bando atremti.

Panašūs reiškiniai, tačiau daug didesniame laipsnyje, yra protingiausios pasaulio būtybės žmogaus gyvenime. Jis, pasaulio karalius, gamtos jėgas pažabojęs, savo pasaulį nori padaryti tokį gražų, kad kartais, išleidęs į kovą azartą, sugriaua net tai, kas buvo sukurta jo paties ar kitų jam panašių. Paskutiniųjų dešimtmėčių įvykiai parodė, kad žmogus gali būti ir didžiausias barbaras — visko priešas.

Plačiau nesileidžiant į pavyzdžius, norėtųsi pažvelgti į mūsų pačių gyvenimą svetur — išeivijoje. Dalis mūsų tautiečių išeiviją pasirinko laisva valia, kad savitą pasaulį praturtintų kelionių patyrimais ir išužgrūdinimu. Kita dalis — smurto ir prievartos, svetimos jėgos verčiama, pasirinko gaudinčią nežinią ir karo pavojų, bijodama fizinės ir dvasinės kančios, o galų gale mirties.

Taigi pirmieji jau skaito dešimtimis metų svetur ir Tėvynės ilgęsi jau ilgai nešioja tarp N. Pasaulio specifinių reikalavimų. Neretai tie reikalavimai pasidaro tokie dideli ar net žavinčiai viliojantys, kad ilgesys būna prislopinamas, o dažnai ir visai užgesa.

Beveik visi pirmieji emigrantai iš Tėvynės išvyko tada, kai jai buvo vargo dienos. Pati būdama skriaudžiama ir vargšė medžiagiškai, tačiau milžinas dvasiškai, savo sūnus išleido į kelionę tik su didele Tėvynės meile, tačiau tuščiom rankom. Sunki kova už kasdieninę du

nos kėsnį, ilgi vargo ir ekonominė krizė metai laikuriuose Tėvynės meilės kibirkštį bent trumpam prigesino, tačiau jos užgnaužti nepajėgė.

Tėvynės meilė ir savo tautos brolių galėsens mūsų pirmoje išeivijoje suliepsnojo visu smarkumu ir sušildė sunkias dienas leidžiančius tremtinius. Amerikoje, Kanadoje ir kitose pasaulio šalyse gyvenę lietuviai parodė, kad savo Tėvynės jie neatsizada ir už jos išlaisvinimą visomis jėgomis kovoja.

Tiek vargo ir skurdo teko pakelti tiek vieniems šiapus, tiek antriems anapus Okeano. Gal tas dar labiau surišo besąlyginę kovą. Mes gerai žinome, kas buvo, ir tik spėjame, kas gali būti. Žaibuojant tarptautinėje politikoje karo žaibams vėl gali kilti visuotinis chaosas ir pareikalauti keliolikos ar net keliasdešimt milijonų gyvybių. Labai apsiriktų tas, kuris remtų prieš keliasdešimt metų vyravusią nuomonę, kad N. Pasaulis yra saugus nuo bet kokio pavojaus. Tuo pačiu prieš pavojų atsiduria tiek naujai atvykęs, ir dar netvirtai įsikūręs DP, tiek anksčiau čia atvažiavęs ir keliasdešimt metų praleidęs pirmasis išeivis.

Turint prieš save neaiškų ryšį, norisi kuo glaudžiau susiburti tarpusavyje, o tas bent šiame milžiniškais plotais turtingame krašte nėra taip lengva. Šiame straipsnyje norime paliesti grynai Montrealio ir apylinkės lietuvių reikalus. Panašūs ir tie patys dalykai bus ir kitose Kanados vietose.

Neturėjimą visą Kanadą apjungiančios organizacijos jau seniai suprato pirmieji išeiviai, tačiau jos įkūrimą, atrodė, bus galima padaryti tik dabar, kai viso pasaulio lietuviai stengiasi susijungti į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.

Kitas labai svarbus uždavinys, kuris stovi prieš akis, tai visų Kanados lietuvių sąrašo — kartotekos reikalai. Be jo joks meilė, tačiau tuščiom rankom. Sunki kova už kasdieninę du

reikavimai parodė, kad ne gausios Kanados Lietuvių Organizacijos buvo beveik bejėgės padėti ieškantiems savo artimūnų. Ne vienas senųjų mūsų išeivių tarpusavyje palengvodavo galvą ir galėjosi, kad tas dar nebuvo padaryta, nes darbų buvo begalės, o sugebantių rankų maža, ir tos pačias prirakintos prie fabriko mašinų.

Dabar, kai senieji Kanados lietuviai susilaukė paramos, ir kai sumažėjo skaičius labai svarbių gebėjimo uždavinių, daugumas Kanados lietuvių su silaukė paramos, susijungusių į Laikinosios Organizacinės Komitetus, pakeliui į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę nutarė praversti visoje Kanadoje visotiną surašymą.

Montrealio Apylinkės L. O. K. dar papildomai nori kreiptis į visus Montrealyje ir jo apylinkėse gyvenančius lietuvių su šūkiu: padarykite dabar, kad vėliau nesigailėtumėte. Darbas labai sunkus ir ne vienos dienos, bet su visų pritarimu ir parama bus lengvai įvykdomas. Juo sunkesnis būna uždavinys, juo linksmiau darosi jį išsprendus.

Surašymas pradėdamas š. m. birželio mėn. 1 d. ir baigiamas birželio 30 d. Šiuo metu uošiamasi surašymui miestą padalinant atskirais mažais kvartalais, kad nė vienas lietuvis nebūtų apnėktas. Tam reikalingi yra reikalingi gausūs surašinėtojų kadrai, kurie ir bus tikrieji to didelio darbo gero ir blogo pasisekimo lėmėjai. Čia

gali daug padėti senieji mūsų išeiviai, kurie, žinodami visą miestą ir pažindami vėjų kitus keliasdešimt metų, savo nurodymais padėtų šį darbą daug lengviau atlikti.

Montrealio A. L. O. K. kreipiasi į visas organizacijas ir pavienius lietuvių su prašymu pasisūlyti arba neatsisakyti, jei bus prašoma, talkininkauti surašymui. Turėdami prieš akis reikalo svarbumą ir jausdami atsakomybę prieš lietuvių Tautą bei prieš tuos, kurie po mūsų gyvens — visi, kaip vienas, stokim į darbą, o kai šis bus padarytas, kiti savaimė bus įveikti.

Montrealio lietuvių, išeivijos istorijoje tai pirmas toks didelis užsimojimas — egzaminas; grynai nuo mūsų pačių priklauso jo pasisekimas. Tikėdamiesi visų lietuvių pritarimo ir paramos, iš anksto visiems dėkojame.

Montrealio Apylinkės Laik. Org. Komitetas.

MONTREALIO LIETUVIŲ DEMESIUI.

Montrealio Apylinkės Laikinosios Organizacinės Komitetas padalino miestą rajonais, gesniam ir patogesniai visų lietuvių pasiekimui surašinėjimo metu. Atsirado tokių rajonų, kuriems A. L. O. K. nežino ten gyvenančių žmonių.

Maloniai prašome atsiliepti žemiau išvardintuose rajonuose gyvenančius tautiečius ir pagelbėti A. L. O. K. tuose rajonuose praversti surašymą. Savo adresus prašome pranešti

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems "Drex", kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutašome rūbus (iširimus), įsiuваме sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRemore 1135 (galima pašaukti lietuviškai).

Lietuviai savininkai:
J. Kriaučeliūnas
J. Matulaitis
A. Majauskas

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 2836 Allard Tr. 1135

5505 13th Ave., Rosemount, Montreal 36, Que.

PAVERGTOJE LIETUVOJE

Simtai nusiskundimų

Iki šiol Lietuvos gyventojai niekur negalėjo pasiskųsti dėl sovietų administracijos pareigūnų jiems daromų neteisėbių. Tokia jau tvarka bolševikų Rusijoje: visada reikia tylėti. Tačiau, matyt, kad neteisėbės per viršijo viską ir kad dėl jų net patys komunistų vadai negali patogiai gyventi. Todėl Lietuvos gyventojams buvo duota teisė skųstis į... redakcijas. Žinoma, skundai jokiū būdu negali liesti komunistų partijos ir jos funkcionierių. Kiek daug ten yra neteisėbių, galima nesunkiai pastebėti, kad ir iš šio "Tiesos" redakcijos I. 14 d. pareiškimo: „Šimtais plaukia laišakai į „Tiesą“ ir į kitus tarybinius laikraščius. Rašo darbininkai ir kolūkiečiai, inteligentai, mokytojai, rašo įvairių profesijų darbo žmonės". Vis dėlto laikraštis apgailestauja, kad daugelis įstaigų visiškai ne reaguoja į žmonių skundus ir nesima priemonių sutvarkyti.

„Tiesa“ puola Marijampolės mokytojų seminariją, kurioje esąs labai žemas partijos mokslų lygis. Seminarijos direktorius drg. Klemas įpareigotas suruošti mokytojų politines podgatovkas“ ir po to jau griebti mokinius.

Nataša Stolarova atsiųsta iš Rusijos į Lietuvą ir paskirta dirbti galest. seserimi į Vareną. „Tiesa“ ją giria kaip gerą rusitoją.

Seka rajonai:
1. Ville St. Laurent.
2. St. Edouard, Montcalm, St. Jean, Villeray.
3. Alruntic.
4. Town of Montreal North.
5. Notre Dame de Grace.
6. Town of Mount Royal.
Montrealio Apylinkės Laik. Org. Komitetas.

Parduodami

mažai vartoti miegamojo ir virtuvės baldai (pilnas kompleksas). Su žinoti 1064 Rivervicu Ave, Verdun, telef. TR 5929.

MORINKIMES ANGLISKAI

LESLIE MACKINTOSH
Anglų kalbos mokytojas tarptautiniame YMCA skyriuje Montrealyje.
SESIŲ MĖNESIŲ KURSAI PAŽENGUSIEMS MOKINIAMS.
Siųskite penkis dolerius registracijai ir mokėkite tris dolerius mėnesiui.
Rašykite:
Leslie Mackintosh Reg'd., P. O. Box 294, Westmount, Quebec.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAI DOTUVIŲ
DIREKTORIUS
J. H. BENOIT
Funeral Director
NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOSES PADETI
2102 FULLUM ST. AMherst 0694

LIETUVIŠKA VALGYKLA „PALANGA“

Šviežias maistas, įvairūs gėrimai, lietuviška muzika. Visi tautiečiai maloniai kviečiami atsilankyti.

Sav. PRANAS GRIGALIŪNAS.
2575 Ontario St. E. (prie Frontenac St.) Tel. CH 0554

CRANK GRINDING CYLINDER BORING
J. Ambrasas — L. Rugienius
MONTREAL MOTOR REBUILDERS
AUTO PARTS AUTOMOTIVE MACHINISTS
MOTORS REBUILT & EXCHANGED
585, Prefontaine St. corner St. Catherine FRontenac 0879

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED. CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 2836 Allard Tr. 1135

IŠNUOMOJAMAS
dviem arba vienam asmeniui
KAMBARYS
183 — 3rd ave Ville Lasalle.

BALTICKA
Lietuvis batsiuvis.
Pataisymai ir užsakymai.
5355 Verdun Ave., VERDUN
Tel. YO 0669.

1 sv. ryžių
2 sv. 3 ozs. rūkytų lašinių
Siuntinys Nr. 90—\$5.00
1 sv. 2 ozs. kiaulin. taukų
1 sv. 2 ozs. rūkytų lašinių
1 sv. 2 ozs. dešros
1 sv. 2 ozs. sūrio
1 sv. 2 ozs. degintos kavos
1 sv. ryžių

Siuntinys Nr. 93—\$6.95
5 sv. degintos kavos
5 sv. kiaulinį taukų

Siuntinys Nr. 94
A. 5½ sv. šokolado \$4.50
B. 8 sv. bičių med. \$4.80
C. 5 sv. kakavos \$3.40
D. 10 sv. džiov. slyv. \$3.60
I. 5½ sv. margar. \$3.50

1 sv. pieno miltelių
2 sv. degintos kavos
4 ozs. arbatos
½ sv. šokolado

Siuntinys Nr. 74—\$4.70
1 sv. 2 ozs. rūkytų lašinių
1 sv. 2 ozs. nedeg. kavos
1 sv. 2 ozs. avižinių dribs.
1 sv. 2 ozs. cukraus
1 sv. 2 ozs. pilno rieš. sūr
½ sv. šokolado
1 dž. (400 g) margarino
1 sv. pieno miltelių

Siuntinys Nr. 77—\$6.90
2 sv. (be 2 ozs.) sviesto
1 sv. (be 2 ozs.) k. taukų
1 sv. kakavos
1 sv. šokolado

SOTUS ALKANAM PADĖK
AID OVERSEAS, INC., 2244 W. 23rd PLACE, CHICAGO 8, ILL., USA.

Aid Overseas, Inc. siūnia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo. Prašykite pilno siuntinių sąrašo. Pristatymas trunka apie 18 dienų.

Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL.

UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOLAIDA.

C. 15 sv. grynų kiaulinį taukų \$ 5.40
D. 37 sv. grynų kiaulinį taukų \$ 8.85

Siuntinys Nr. 30
A. 5 sv. deg. kavos \$ 5.50
B. 5 sv. degintos kavos 5 skard. dž. \$ 5.80

Siuntinys Nr. 42—\$6.95
2 sv. (be 2 ozs.) sviesto
2 sv. 3 ozs. rūkytų lašinių
2 sv. 3 ozs. kiaulin. taukų
1 sv. 2 ozs. šokolado
1 sv. 2 ozs. cukraus
1 sv. 2 ozs. degintos kavos

Siuntinys Nr. 63—\$9.95
2 sv. 3 ozs. rūkytų lašinių
2 sv. 3 ozs. piln. rieš. sūrio
2 sv. 3 ozs. cukraus
2 sv. 3 ozs. ryžių
2 sv. (be 2 ozs.) k. taukų
2 sv. (be 2 ozs.) margarin.
1 sv. kakavos
1 dž. (400 gr.) grietinės

Siuntinys Nr. 14—\$5.80
1 sv. rūkytų lašinių
1 sv. kiaulinį taukų
2 sv. cukraus
1 sv. marmelado
1 sv. kiaulienos mėsos
2 gab. tualet. muilo

Siuntinys Nr. 19—\$9.95
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinį taukų
2 sv. margarino
2 sv. marmelado
4 sv. degintos kavos
4½ sv. cukraus
2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 25
E. 10 sv. grynų kiaulinį taukų \$ 4.25

PADĖKOS

PADEKA
Širdingiausiai dėkoju Montrealio mano mieliems prieteliams ir gerb. giminėms, P. P. Ev. Antanui Kazokevičiams, P. P. Jociams, Grygeliams, Adamoniams ir visiems kitiems bičiuliams, už malonų priėmimą ir suruoštą taip labai nuoširdų Lietuvišką alų. Man buvo tikrai džiugu ir malonu prisiminti tuos praeities laikus su savo mielais bendradarbiais ir prieteliais.

Nuoširdus ačiū, ačiū.
Jurgis Preikšaitis.

PADEKA
Mieiliams Lethbridge lietuviams, suruošusiems tokias šaunias išleistuves ir taip gausiai susirinkusiems į stotį numus pasakyti „Iki pasimatymo Nepriklausomaj Lietuvoj“, o p. p. Perkauskams už asmeninę dovaną, p. p. Petruiliams, maloniai leidusiems pasinaudoti jų mašina nuvežti bagažą į stotį, ir p. p. Jankaičiams, nus nuvežusiems į stotį, nuoširdus ačiū!

Norim padėkoti kun. S. Kulbiui, kuris tuo laiku buvo Lethbridge, už suradimą laiko ateiti į stotį ir pasakyti „Iki pasimatymo Hamiltonė“. Brangieji, Jūsų nuoširdumas šildys mus naujoje vietoje iki kelionės į brangią Lietuvą.

Dar kartą lietuviškas ačiū!

Jūsų
Genė, Nijolė ir Juozas Rychkiai.

ANGLŲ KALBĄ BESIMOKANTIEMS.

V. Pėteraičio lietuviškai - angliškai žodynai:
1. Didysis per 30.000 žodžių, kaina \$ 5,—.
2. Mažasis per 12.000 žodžių, kaina \$ 2.50.
Užsakymus ir pinigus siųskite:
1. Mrs. I. Andruškevičienė, 5155 Bourbonniere, Apt. 6, Montreal, P. Q.
2. Mr. St. Dargis, 83 Euclid, Ave., Toronto, Ont.
3. Mr. A. Miškinis, 5776 York St. London, Ont.
4. Mr. J. Pleinys, 83 Erie, Ave., Hamilton, Ont.
5. Lietuvių Valgykloj, 870 Dundas St. W., Toronto, Ont.

Si sėstadini, geguzes 20 d., 7 val. vakaro, gražioje saleje, Ville Emmarde, 2721 Jolicoeur St.,

MONTREALIO LIETUVIŲ DRAMOS TEATRO PRADŽIAI PADARYTI IR SPAUDOS VAJUI PAGILINTI ĮVYKS

didžiausias paskutinis pavasarinis balius

literatūros, dainos muzikos ir šokio vakaras

MENINĖJE DALYJE DALYVAUJA:
Poetas Dr. HENRIKAS NAGYS
Rašytojas KAZYS VESELKA
Operos solistė E. KARDELIENĖ

Pianistas P. SMILGEVIČIUS
Moderniojo šokio šokėja BIRUTĖ VAITKŪNAITĖ
Dramos artistė BIRUTĖ PUKELEVIČIUTĖ

Dramos artistas ALGIMANTAS DIKINIS
Dramos artistas P. BARAUSKAS
Dvigubas kvartetas, vedamas muziko A. PIESINOS.

RAŠYTOJAI IR ARTISTAI IŠPILDYS GRAŽIĄ PROGRAMĄ. MONTREALIO LIETUVIAI PAMATYS IR IŠGIRS IR TŲ, KO DAR NEGIRDEJO IR NEMATĖ.
BUS ALAUS, VYNO SU UŽKANDŽIAIS IR VAISVANDENIŲ — ŠOKIAMS GROS LABAI GERAS MODERNUS ORKESTRAS.
PRADŽIR 7 VALANDĄ VAKARO.

MONTREAL

MOTINOS DIENOS MINĖ JIMAS DLK VYTAUTO KLUBE

DLK Vytauto klubo choras. Be to, jaunimas turi ir didelį malonumą, nes klubas choro dalyviams teikia lengvatų ir pirmenybių. Didele garbė tiems tautiečiams ir tautiečioms, kurie chore dalyvauja.

LANKESI DR. B. MATULIONIS

Žinomas TBC specialistas, „NL“ bendradarbis dr. B. Matulionis, kuris dirba JAV valstybinėje antituberkuliozinėje Wallum Lake, Rhode Island, sanatorijoje, gavo stipendiją ir sanatorijos buvo komandiruotas į garsias Saranac Lake sanatorijas, kame dabar veikia specialūs kursai. Tokiu būdu atsiradęs netoli nuo Montrealio, gegužės 14 d. su keliais montrealiečiais gpdytojais, kurie taip pat lanko tuos specializacijos kursus, atvyko į Montrealį. Gerb. svečias apžiūrėjo miestą, atliko lietuvių bažnyčią, buvo Motinos dienos minėjime DLK Vytauto klube ir, trumpai pasisvečiavęs, pasiūnė kėjęs su rasta pažįstamais, gegužės 15 dienos rytą su kolegomis Montrealio gydytojais sėgrižo į Saranac Lake, kame kursai tęsis dar dvejetą savaitę.

MERGAICIŲ DĖMESIUI

Gegužės mėn. 21 d. po sumos parapijos salėje šaukiajaunesniųjų skautų ir skaučių sueiga.

Visos skautės ir mergaitės ne skautės 7 — 15 m. amžiaus, kviečiamos kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

Jaun. sk. ir skaučių vadovė.

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS

Laikinis Organizacinis Komitetas

dar kartą primena Montrealio lietuviams, kad birželio 3 dieną jis ruošia koncertą - balius, apie kurį smulkmenos bus paskelbtos vėliau.

IŠVYKSTA Į JAV

Gegužės 17 d. išvyksta į JAV susipratę lietuviai „Nepriklausomos Lietuvos“ skaitytotojai p. Adelė ir Antanas Linartai iš Rosemounto. Nors Mrs. Linartas čia gimęs ir au-

IŠNUOMOJAMAS

tinkamas gyventi Montrealio rytuose barakėlis, \$ 10.00 mėnesiui.

Kreiptis tel. TM 4651

PARDUODAMI DU STATYBINIAI SKLYPAI (lotai) VILLE EMARD

Parduodami du statybiniai sklypai (lotai) greta vieno kito Ville Emard, prie Mazarin g-vės. Yra pravaistas vanduo ir kanalizacijos kanalas.

Suinteresuotieji gali kreiptis tel. TR 1974 vakarais po 7 val.

PARDUODAMA GROSE RNIA IR LIGHT LUNCH.

Kaina prieinama. Norėčiau perleisti lietuviams. Prie krautuvės yra kambarys, virtuvė ir vonia.
326 De Bullion Ave., Montreal, Que.

Vakaro - koncerto salė pasiekama iš miesto Notre Dame tramvajum Nr.36, kuris eina topat pavadinimo gatve nuo Place d'Arm. Kas vyksta St. Catherine gatve ir Atwater, persėda į Notre Dame tramvajų Nr. 36, Atwater Ave ir Notre Dame kampe. Kas vyksta iš Verduno arba Ville Lasalle, persėda į Notre Dame tramvajų Nr. 25 prie Verdun ir Church gatvių kampo, vyksta miesto kryptimi ir prie kanalo persėda į Notre Dame tramvajų Nr. 36, kuris veža ligi Jolicoeur gatvės. Išlipus iš tramvajaus, eiti dešinėn, porą kvartalų ligi Nr. 2721. Maloniai prašomi dalyvauti visi ir nesivėlinti.

Winnipeg

BAISUS POTVINIS SUŽALOJO MIESTĄ

Winnipeg potvynis yra didžiausias istorijoje. Apsemta 6 kvadratinės mylios miesto plotas su 3160 gyvenamųjų namų. Bendras Red ir Assiniboigus ir Mr. Linartas išgyvenęs 22 metus čia Montrealy, atvykęs iš mūsų tėvynės, bet Amerika vistiek sugundė ir Montrealį jie palieka. Linkėjimai ne užmiršti Montrealio ir įsikurti puikiai Kalifornijoje. (p).

MONTREALIO APYLINKĖS LAIK. ORG. KOMITETO SUSIRINKIMAS.

Montrealio Apyl. Laik. Org. Komiteto prezidentas, gegužės mėn. 23 d. (antradienį) 20 val. 3693 Part Ave. (Skaucijų patalpoj) šaukia visų ir komitetą įeinančių organizacijų atstovų susirinkimą.

Susirinkime bus svarstomi svarbūs organizaciniai reikalai, todėl organizacijų atstovai prašomi būtinai dalyvauti. Organizacijos, kurios savo atstovų ir komitetų nebuvo delegavusios, prašomos savo atstovus atsiųsti į minimą susirinkimą.

Susirinkime bus svarstomi svarbūs organizaciniai reikalai, todėl organizacijų atstovai prašomi būtinai dalyvauti. Organizacijos, kurios savo atstovų ir komitetų nebuvo delegavusios, prašomos savo atstovus atsiųsti į minimą susirinkimą.

Prezidiumas.

MŪSŲ JORININKAI

Šiomis dienomis po ilgios kelionės, trukusios beveik visus metus, sugrižo į Montrealį ir paliko laivą p. Vaitkutis, o laivą „Sunmont“ išplaukė į vidurinio Atlanto sritis — Kubą, Panamą, Meksiką ir tt. — žymus kvarteto dalyvis Matas Baltrukonis. Sveikiname sugrižusį ir linkime sėkmės išvykui.

KLUB - LOK SUSIRINKIMAS

Kanados Lietuvių Bendruomenės Laikinojo Organizacinio Komiteto (centrinio) visuotinis susirinkimas šaukiamas gegužės mėn. 19 dieną 8 valandą vakaro „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcijoje.

MONTREALIO APYLINKĖS LAIKINIS ORGANIZACINIS KOMITETAS

gegužės 27 dieną, šeštadienį, ruošia šokių vakarą. Tikslus laikas ir vieta bus pranešta sekančios savaitės „NL“ numerį.

ALOK.

ATSIPRAŠYMAS

Poną J. Dabkų už mano veiksmus ir Tamstai mestus ne teisingus žodžius DLK Vytauto klube gegužės 6 dienos vakarą ir klubą su jo vadovybe, atsiprašau.

J. Krikščiokaitis.
P. S. Aš taipgi atsiprašau DLK klubą ir jo vadovybę.
J. K.

Vyriškų ir moteriškų rūbų siuvėjas

APOL. BERESNEVICIUS

persikėlė iš 2471 Messier St. į 4298 St. Lawrent Blvd. (tarp Rachel ir Mt. Royal).

TORONTO

ČIKAGOS — TORONTO SUSIARTINIMO VAKARAS

Po dviejų skautiškos veiklos metų ir atvykstantiems Amerikos lietuviams pagerbti (šia proga iš Čikagos atvyksta didelė lietuvių ekskursija, kuriai vadovauja prof. S. Kolu-paila ir sknt. Palčiauskas), Toronto Skautų Tuntas, gegužės mėn. 27 d., 7.30 val. v. ren-gia viešą, Čikagos ir Toronto lietuvių susiartinimo vakarą.

Vakaras įvyks erdvoje Col-legate salėje, 495 Jarvis St., kur buvo solistės Anna Kaskas koncertas, važiuojant į rytus Carlton tramvajumi, truputį pajėti į kairę Jarvis St. pusę.

Programoje: vieno veiksmo vaizdelis „Po laisvos tėviškės dangumi“, sknt. S. Kairio smuiko solo, akordeonų duetas ir kt.

Po programos šokiai grojant geram orkestrui.

Šia įdomia proga, Toronto skautai kviečia visus Toronto ir apylinkės lietuvius dalyvauti ko skaitlingiausiai. Įėjimas \$ 0.75.

Iš anksto bilietai gaunami pas skautus ir p. Grigaičio valgykloje.

Toronto Skautų Tuntas.

NUOŠIRDI PADEKA.

Retos ir malonios viešnios, Metropolitain Operos solistės A. Kaskas koncerto proga Toron-to, įvykusio gegužės 6 d. Jarvis Collegiate Auditorijoje reikiama nuoširdžia padėka: A. Kaskas už sutikimą duoti koncertą lietuvių visuomenei, kuri giliai įvertino ne tik vieš-nios, kaip pirmąsias operos solistes, dainavimą, bet ir jos kilią, žavią ir mielą asmenybę, palikusią mūsų lietuvių tarpe neišdildomus įspūdžius ir pagarbą. Taipgi, vienam pirmiečių pianistų Kanadoje Leo Barkin, kaip akompanavusiam A. Kaskas ir už išpildymą poros žymių kūrinių forte-pijonu solo.

Mielai D. Maurukienei, už jautrų ir įspūdingą deklamavi-mą Motulei ir pavergtos tėviškės prisiminimui skirtus eile-raščius.

Toronto lietuvių vyrų cho-ru ir jo mokytojai A. Narbutui, gražiomis ir rūpestingai paruoštomis dainomis pajai-rinusi koncerto programą.

D. Mankuvienės ir A. Nar-butovo šauniųjų vyrų choro dalyvavimą šio koncerto progra-moje be atlyginimo giliai vertiname.

Esame labai dėkingos mielai motulei B. Traigienėi, sutiku-siai atstovauti mūsų visų pa-veiktas motules.

Taipgi ir mūsų grakščioms lietuviakoms: J. Grinskaitei, Ir. Uličkaitei, S. Gudžianskaitei ir B. Indrilytei, rūpestingai atlikusioms pareigas sve-čių patarnavime ir scenoje.

Įvertiname suteiktą talką platinant bilietus, dr. J. Kaš-keiui ir jo bendriems valgyk-los šeimininkams, J. Jurkevi-čiui, N. Racevičienei ir St. Šilei-kytei.

Nuoširdus ačiū skulpt. p. Docui, už gražų, jausmingą A. Kaskas adresą, kuris buvo pa-darytas ne tik meniškai, bet ir nuoširdžiai. Ir taip gausiai atsilankiusiems į šį koncertą sve-čiams, tuo žymiai prisidėju-

siems prie likusio pelno pada-lyto lygiomis — Tautos Fon-dui ir seselių - vienuolių palaikymui, pasisventusiai globo-jančių benamius - nešlaičius.

Lai būna leista padėkoti, už A. Kaskas pagerbimo pobūvio metu pasakytas širdingas kal-bas Generaliniam Konsului V. Gyliai A. L. O. K. pirm. K. Kalendrai ir V. Treiguii įver-tinant A. Kaskas, kaip pavyz-dingą Amerikos lietuvaite.

K. L. M. B. Toronto Apylinkė.

IŠ DAINIEČIŲ VEIKIMO.

Balandžio mėn. narių susi-rinkime, įvykusiame pas dainie-tę Z. Užemeckienę, dalyvavu-sios narės išklusė valdybos ir komisijos pranešimus ir užgy-rė visus darbus, kurie, kaip vi-suomet, labai rūpestingai at-liekami pakuojant ir pasiun-čiant siuntinius.

Už nesilankymą į dianiečių ruošiamus parengimus, kurie ruošiami sukelti daugiau lėšų nelaimėje tebesantiems, pirm. M. Jokubynienė papėikė tas nares ir prašė ateity daugiau kreipti dėmesį į bendrą ir širdin-gą talką visų narių, kas labai palengvins įvykdyti užsibrėž-tus labdaros darbus. Išklusy-ti taipgi padėkos laiškei už gautus siuntinius ir patenkinti visi nauji atsišaukimai dėl maisto ir rūbų. Rūbus patik-rins ir sutvarkys St. Šilei-kytė ir E. Apeikienė. Už balandžio mėn. pasiūstus siuntinius susi-rinkimas dėkojo Bukovskenei, Apeikienėi ir Zikorienei, o taip pat ir Kuzmickams už suteiki-mą vietos savo bute ir talką pa-kuojant siuntinius.

Pirm. Jokubynienė pranešė, kad skirtą sergantiems Sungai-lams dovanelę pasiuntė į ligo-ninę, o jų vaikučiams, esantiems prieglaudoje, nupirkė batelius ir kojines. Ji taip gi priminė, kad vaikučius sekma-dieniais galima iš prieglaudos paimt pas save į namus ir pra-šė, jei būtų norinčių suteikti jiems nors dalelę šeimyniško jaukumo, neatsisakyti juos ret karčiais paimti ir savo namus, nes jiems esąs nemažas pavojus ir net pamiršti buvus lietu-viais, jie jau net dabar labai mažai besurpant lietuviai.

Šokių rengėjų vardu Z. Uže-meckienė pranešė, kad balan-džio mėn. 14 d. įvykė šokiai ne buvę labai gausūs, vienok Ziko-rienės ir sesučių Šilei-kyčių pa-stangomis sekmingai pravedus loteriją ir pajavairinius šokių nuotaiką, pelno susidarė per 30 dol. Kun. A. Azubaliui už nemokamai suteiktą salę reišk-iama padėka. Greitoje ateity, numatyta ruošti pavasarinius šokus ir pobūvį - vaišes.

Šiuo metu jau gauta salė šo-kiams YMCA patalpose (ant-ram aukšte) College ir Dover-court kampas.

Susirinkimui pasibaigus, Z. Užemeckienė narės pavaišino skaniais namų darbo pyragais, kava ir vaisiais.

Sėkančio susirinkimo užkvie-tė Ag. Grubevičienė. 331 Law-rence Ave., kurs įvyks gegu-žės 26 d. Visos narės maloni-ai kviečiamos dalyvauti ir atsivesti naujų narių.

Koresp.